

Uj Kelet
Ara 5 lej
Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő, Administrator delegat si grant responsabil-Felelős igazgató: Schwartzs Ernő Proprietar-Tulajdonos: Fraternal S.A.R.de Editura Registrul publicat-punilor periodice No. 43. Doa. 539-1938. Tribunalul Cluj, Secția III.
Kedd, február 21.
1939—5699. Adar 2.
XXII. évfolyam, 42. szám.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Erdély érsekeinek szózata az erdélyi klérushoz és a néphez

Február 27-ikére, az alkotmány évfordulójának ünnepére Gyulafehérvárra hívja össze Erdély népét a két érsek szózata

Bucuresti, február 20. Nicolae Balan erdélyi görögkeleti metropolita és Alexandru Niculescu balázsfalvi görögkatolikus érsek az alábbi szózatot intézték a két államvalóság klérusához és az erdélyi, bánáti, körös-völgyi és máramarosi románsághoz:

„Február 27-én egy éve lesz annak, hogy Öfelsége, II. Károly király magas aláírásával megerősítette Románia új alkotmányát, amely nagy lelkeknek vívódásai-ból sarjadt.

Elgondolkozva mindazon, amit ez az új alkotmány Románia és a nemzet összes fiainak számára jelent, mi, az erdélyi két román egyház érsekei, illőnek tartottuk, hogy gondolatainkat és szívünket egyetlen érzésbe forrasszuk, ahogy azt valaha, a nemzet nagy napjaiban tették a mi dicső emlékü elődeink, akik tiszteletet szereztek a szebeni és balázsfalvai érseki székek. Szeretett lelki gyermekeink! Az elmúlt év eleje nagy vívódások közepette talált bennünket, testvérharc színhelye volt az ország, amely kiszitta erőnket, jelentéktelen dolgok körül folyt a disputa, ahelyett, hogy minden erőt az ország konszolidálásának szolgálatába állítottuk volna.

Közéletünkben minden értéket kétségbe vontak. Nem volt kormányhatározat, nem volt személy, nem volt tekintély, erkölcsi érték, nem volt törvény, sőt maga az alkotmány sem tett kivételt, amelyet ne támadtak volna meg, amely ne lett volna kontroverziák és szakadatlan harcok tárgya.

Ilyen módszerekkel nem lehetett ezt az országot előbbre vinni.

Különösen ebben a korszakban, a nemzeti egyesülés utáni rövid időben lett volna szükséges, hogy minden gondolatunkat és minden erőnket a nép és állam megerősítése közös munkájának szenteljük.

A Mindenható azonban kegyes volt nagyon szeretett királyunk bölcsessége révén ezt a hön óhajtott állapotot meghozni. Az uralkodónak minden az akarata, hogy egyenesen menjen a megváltó cél felé, kimentvén az országot ama vívódások közül, amelyben napról-napra gyengült. Öfelsége, a király pedig a míve felé haladó uton felhívást intézett az összes románokhoz, hogy jöjjenek segítségére és szolgálatára.

Eltelve ama meleg szolidaritásnak érzésétől amelytől az új alkotmány vibrál és hálával gondolva a Mindenhatóra, aki bölcsességét, munkaképességét és lángoló népszerűségét kegyeskedett elültetni kormányunk lelkében, felhívjuk az áldott Erdély népét, jöjjön el a február 27-én, az alkotmány évfordulójának ünnepére Gyulafehérvárra, a nemzeti beteljesülések szent várába.

Egész Románia ünnepelni fogja e napon egy kitartó munkával teljes év fényes eredményeit, amely esztendő az Öfelsége, II. Károly király iránti bizalom és nagy lelkesedés jegyében bontakozott ki.

Minden város, minden falu ünnepi díszít fog öltetni e napon, úgy, mint az az egyesülés óta legnagyobb győzelem emléknappját megilleti.

A nemzeti tradíciók Erdélye, függetlenül a helyi ünnepektől, külön is megkezdik a beteljesülés és újjászülés napját.

Szeretett román népünk! A békülés és beteljesülés művészet szolgálatában most

is, mint mindig, ott keii állania ősi egyházunknak.

Ki ne tudná, hogy valahányszor csak fontos esemény történt népünk életében, az egyház mindig ott volt segítségével és áldásával. Annál inkább illő, hogy ma az egyház szerepet vállaljon a nemzeti újjászülés művében, amely nem politikai, hanem elsősorban morális jellegű akció.

Szeretett papjaink és népünk: Találkoznifogunk tehát mindnyájan Gyulafehérváron a reverendától a boszorkig, mindnyájan, akik szorosan egyek vagyunk a román testvériség érzületében. Jertek mindnyájan érsekeitek közé, jertek nyit

szívvvel, hogy ősi szokás szerint hódoljunk annak, aki jó és bölcs atyja az országnak, Öfelsége, II. Károly királynak.

Abban a meggyőződésben, hogy a nemzeti újjászülés, amelyet mindnyájan sóvárgunk, csak akkor lesz lehetséges és akkor marad meg eleven erőnek, ha lelkiültünk lendületére épül, felszólítjuk szellemi gyermekeinket, hogy hallgatva lelkiismeretük parancsára és az idő nagy szavára, jöjjenek el a román lélek e nagy ünnepére. Kelt szebeni és balázsfalvai székhelyünkön, 1939 február 18-án.

NICOLAE ALEXANDRU
Erdély ort. érseke Erdély gör. kat. érseke

Ünnepélyes keretek között nyílt meg Bucurestiben a Balkán-szövetség új ülészaka

Egy miniszterelnök és három külügyminiszter vesz részt az értekezleten

Bucuresti, február 20. Ma kezdődött meg a fővárosban a Balkán-államok konferenciájának ünnepélyes keretek között. Az értekezleten egy miniszterelnök és három ország külügyminisztere vesz részt. A Balkán-konferencián Grigore Gafencu, Románia külügyminisztere elnököl és a nagyjelentőségű tanácskozáson résztvesznek: Metaxas görög miniszterelnök, Suchu Saracioglu, Törökország külügyminisztere és Cincar Markovics, Jugoszlávia külügyminisztere. A megjelent államférfiak a rend és a biztonság biztosítékai, a négy állam között lévő szolidaritás képviselői és alkotó erőt jelentenek a nemzetközi béke érdekében. Együttműködésük, amely a béke gondolatának és a megértésnek megszilárdítását célozza, igen nagyjelentőségű és nagyértékű Európának ebben a részében. A mostani értekezlet még jobban kihangsúlyozza a Balkán-egyezményben résztvevő államok békés céljait és eszközeit és azt az óhaj, hogy a legjobb viszonyt és kapcsolatot valósítsák meg a szomszédállamokkal. Az első ülés ma délután lesz a külügyminisztériumban.

Jugoszlávia külügyminisztere megérkezésekor a következő nyilatkozatot adta az újságíróknak:

„Meggyőződésem, hogy találkozásunk új szem lesz a Romániát és Jugoszláviát összekötő szívvel és őszinte baráti láncban.”

A három külügyminiszter a pátriárka-miniszterelnöknél

Bucurestiből jelentik, hogy Metaxas görög miniszterelnök ma reggel megjelent a királyi palotában és beírta nevét annak vendégkönyvébe. Később Sukru Saracioglu török és Cincar-Markovics jugoszláv külügyminiszterek is eleget tettek ennek a formalitásnak.

A három külügyminiszter azután felkereste Miron patriárka-miniszterelnököt, akivel fontos eszmecserét folytattak.

Gafencu külügyminiszter a Sturdza-palotában fogadta a három külügyminisztert, akiket ebédre is vendégül látott.

A belgrádi lapok az értekezletről

Belgrádi jelentés szerint a jugoszláv lapok vasárnapi számukban részletesen ismertetik a Bucurestiben ma megkezdődött Balkán-konferencia munkaprogramját és jelentőségét. A lapok hangsúlyozzák, hogy a Balkán-konferencián résztvevő államok képviselőinek nagyjelentőségű kérdésekben kell dön-

tenők. Olyan kérdésekről, amelyek a négy állam egymáshoz való viszonyát szabályozzák, de nagyjelentőségű külpolitikai kérdésekről is. Így elsősorban is Franco tábornok kormányának elismeréséről, amelyről a legutóbbi Balkán-konferencián is tanácskoztak már és amely kérdés Barcelon és Katalánia elfoglalása után most már még időszerűbbé vált. Tanácskoznifog a Balkán-konferencia — a jugoszláv lapok jelentése szerint — a szaloniki egyezmény újabb gyakorlati alkalmazásáról és a Balkán-államok Bulgáriához való viszonyáról és kapcsolatairól is.

A „Times“ a Balkán-szövetség ülészakáról

Londonból jelentik, hogy a Times vezércikkét a Balkán-szövetség bucuresti ülészakának szenteli és kiemeli annak rendkívüli fontosságát. Különböző napirenden lévő kérdéseket elemez és arra a következtetésre jut, hogy a Balkán-szövetség négy állama nem kíván belesodródni a szembenálló eszméleti arcvonalak harcába és meg akarj őrzeni függetlenségét, kimélyítve együttműködését a Balkán-antant keretében.

Bucuresti, február 20. A Balkán-értekezlet résztvevőinek tiszteletére ma bankett volt, amelyen Gafencu, majd Metaxas beszéltek és kölcsönösen kihangsúlyozták a Balkán-államok baráti összetartozását és teljes szolidaritását.

Beck londoni látogatásának terve

London, február 20. A Sunday Express szerint az angol kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy londoni látogatásra hívja meg Beck lengyel külügyminisztert. A lapok szerint ez a látogatás jelentős mértékben hozzájárulhat a helyzet tisztázásához, annál is inkább, miután Beck az utóbbi időben Hitlerrel és Ribbentropal tárgyalt, a közeli napokban pedig Gafencu román külügyminiszterrel fog találkozni. A News Chronicle értesülése szerint Beck londoni látogatása során a lengyelországi zsidó kivándorlás, Lengyelország nyersanyag-szilkségeinek, valamint a lengyel fegyverkezés előmozdítására szolgáló angol kölcsön kérdése kerülne tárgyalásra. Ennek ellenében Lengyelország hajlandó volna szorosabb együttműködésre lépni Angliával és Franciaországgal.

Ara 5 lej
Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő, Administrator delegat si grant responsabil-Felelős igazgató: Schwartzs Ernő Proprietar-Tulajdonos: Fraternal S.A.R.de Editura Registrul publicat-punilor periodice No. 43. Doa. 539-1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Kedd, február 21.
1939—5699. Adar 2.
XXII. évfolyam, 42. szám.

VILÁG TUKRA

Addis Abebából Dzsibutiba

Egy teherautón ülünk, mely teljesen meg van rakva borókafával. Addis Alamtól körülbelül háromóra — autóval — távolságra van egy nagy borókafa erdő, amelynek a fájáról el lehetne mondani, hogy az égig nőnek. Ezek az afrikai Juniperusok 60 méter magasra is megnőnek. Agai közt él a csodálatos Guereza-majom. Mikor ágról-ágra épül hosszú, fehér sörényével, egy más világból való csodaállatnak látszik.

Az erdő szélén fűrészműhely van. De a fővárossal semmiféle ut nem köti össze. A teherautó csak száraz időben tud keresztülvergődni a vadonon, de az ut akkor is veszedelmes kaland. A félig lerágott legegőkön még csak tűrhető a terep. De azután meredek szakadékokon, melyeken össze-sze-vissza hevernek a nagy sziklatömbök, ereszkedünk a folyóig. A víz az autó felhagyójáig ér. A nehéz fatörzseket le kell rakmunk és órákba telik, míg újra utra készen állunk. Végre feltűnnek Addis Alam magas eukalyptus-fái. Előbb azonban a vadon egyik kegyetlen jelenetét látjuk. Egy teve nem bírta már követni a karavánt s megdöglött. Dögkeselyűk rágják belső részeit. S a közelükben sárga, vad kutyák várják, hogy rájuk kerüljön a sor.

Addis Alamban az eukalyptusfa illatában fürdünk. Leszáll az éj. A sötétkék eget ropdant vörös sávok csikozzák. És következik a csuda: autónk utra ér. Végtelen eukalyptus-fasor közt visz az ut a fővárosba. Jobbra-balra a virágzó fák magas fekete falai. Közöttük az ég keskeny szalagján a trópusi csillagok ragyognak. Végre Addis Abeba-ba érünk. A teherautó ugár a nyomorúságos uton. Az órházakban kihunyó tüzek mellett alusznak a rendőrök. Vaksötét van, mert a városnak nincs világítása.

Addis Abeba — Addis Alam. Végigutaztuk Abesszinia egyetlen útját. A nagy eukalyptusvárosnak magának ugyan több uccája volt, amelyek a vasúthoz vezettek, vagy a követségi negyedbe, de sz volt minden. Az összeköttetést a távoli tengerrel csak a vasut tartotta fenn, amelynek nehéztérpelt kellett legyőznie és több száz kilométernyi távolságban a sivatagot. Az utaknak, hidaknak ez a tökéletes hiánya azt eredményezte, hogy az abessziniaiak éppen csak annyit vettek ki a földből, ami megélhetésükhöz okvetlenül szükséges volt. A vasut maga hetenként csak kétszer közlekedett. A száraz időszakban egyhuzamban tette meg a 770 kilométeres utat 36 óra alatt. Az esős időszakban azonban két éjszakán keresztül vesztegelt, ami az ut időtartamát 24 órával növelte. Akkor még az igények, amelyeket a vasutal szemben támasztottak, természetesen még nem voltak túlságosan nagyok. Személyforgalom alig volt s az áruszállítás a mérsékelt keretek között mozgott. Abesszinia főleg állatbőröket, kávé, viaszt és mézet szállított a külföldnek.

A háboru hírtelen rendkívüli követelményeket támasztott a vasutal szemben. A vasut naponta közlekedett.

Addis Abeba pályaudvarának a terén állók és fehérruhás abessziniaiak versengenek csomagjaimért. Végre a vonaton ülök és megkezdődik egy hosszú vasuti utazás élménye az afrikai földön keresztül.

Mindenekelőtt az eukalyptuserdők követnek, amelyek messzire betöltik erős illatukkal a levegőt. A legközelebbi reggelen szédületen magasságban épített hidról az óriási Hausas folyót látom, amely később valahol a Danakil-sivatagban tűnik el. Ma-

gas fák szegélyezik s partjának homokján krokodilok sütkéreznek. Esténként milliószámra felhőznek itt a moszkítók, hogy az embereket, mint a repülő halál, pusztítsák. És a vadon embereinek hallatlan megfigyelőképességére gondolok. A felföldről ugyanis paralitikusokat küldtek Hauas mocsaras lapályaira, hogy malária-fertőzéssel meggyógyítsák őket.

Pompás esernyő-akácok tűnnek fel. Te-rebélykoronájuk alatt bírkák és kecskék keresnek menedéket a kegyetlen napsugarak ellen. A pusztaságon zebrák állanak, gazellák oryxantilópok menekülnek. Csak a kópönyegpáviánok őrzik meg filozófikus nyugalmaikat. Mint valami színházban, úgy ülnek egy kis hegy sziklameredékének szélén és nézik a tovarobogó vonatot.

Ezután a természetgyógyászat birodalmába érünk. Ezerszámszámra láthatjuk vaskemény, szürke váraikat. Nagy veszedelmet jelentenek a vasutak. Fatalpakk helyett vastalpakokkal kellett a vonalat építeni és pályaválasztó épületeinél is bizonyos elővigyázatossági szabályokra volt szükség.

Danakilok vándorlásban. Tevéikkel, bárányaikkal, kecskéikkel vonulnak a végteleen, izzó bozóttal, hogy új legelőhelyeket keressenek. Úgyesen mozgó, hajlékony bronztestükkel és lándzsáikkal felejtethetetlen képet nyújtanak. Valamelyik távoli kút mellett fognak megtelepedni. Kunyhóik rudakra rakott ág-lombozat, ágyuk a csupasz föld. Senki sem sejtene, hogy ezek a hétköznapban vándorló pásztorok vad embervadászok. És mégis így van. A természet kiméretlen harca kényszeríti őket. Ha a legelőterület már nem elegendő, akkor a dárának és késnek kell munkába fognia s a diadalára új győzelmi jelvények kerülnek. Még ma is láthatni danakilokat, akik az embergyilkolás dicsőséges számaikat testükön viselik.

A vonat gördül tovább. Magános kősirtűnik fel a sivatagban. Egy sakál odébb lopakodik. Egy kiszáradt folyomány... Fent a magasban nagyszámú vadászás kering. Biztosan zsákmányt szemeltek ki. Egyre sivárabb, elhagyatottabb a tájék. A láthatatlan vulkánikus hegyek. Elgondolhatatlan idők előtt láva folyt itt. Víznek már semmi nyoma. A Hauas régen elnyelte a sivatag. A meleg elviselhetetlenné vált. A vasuti kocsik padjának homok, homok a levegőben, homok csikorog a fognak közt. Az ég ólomszürke...

Végre jön a tenger. Elértük Tagiura öbölét. Az ethiopiai vasut végállomása, Dzsi-buti, előtűnik fekszik. A 36 órás vasuti ut 320 frankba került. A poggyász jóval többbe. A vasut dícselkedhet vele, hogy a világ legdrágább vasutai közé tartozik.

(n. p.)

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, február 21.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vállálásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Műszaki üzenetek. 18.17: Táncczene. 19: Időszaki anyagok. 19.15: J. Rosevici cseppművész. 19.40: Felolvasás. 20: Felolvasás. 21: Szimfónikus zenekar. 22: Hírek. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. 1.30: Pontos időjelzés. 2.20: Hírek angol nyelven. 5: Hírek és időjárásjelentés. 7.30: F. Torublin előadása: „A tett és a gondolat hősei” címmel. 7.40: Zene. 8: Előadás a sivatag tavaszi növényzetéről. — 8.15: A rádió zenekarának hangversenye. 9.30: Előadás a palesztinai vegyipar fejlődéséről.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: A rádió szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.30: Hanglemezek. — 15.35: Hírek. 18.10: Harmónium. 19: Részletek Erna Sack Nanon című új filmjéből. — 19.30: Táncczene. 19.50: Cigányzene. 20.05: Magyar nóták. 20.40: Hangjáték. 21: Dalok. 21.40: Pethes Sándor és Dénes György tréfája. 21.25: Lemezek. 21.40: Dani bá' vidám jelenete. 22.40: Hírek. 23: Magyar nóták. 23.45: Hírek. 24: Katonazene. 1.05: Hírek. 1.10: Cigányzene. 1.30: Jazz. 1.50: Cigányzene. 2.10: Jazz-hármas. 3: Cigányzene.

Zágráb. 21: Opera. Strassburg. 22.15: Közvetítés a párizsi vígoperából.

A SÁRON VÉGVÁRA

Látogatás Ramat Hakovésban, ahol egy év alatt 14 hősi halottja volt a zsidó önvédelemnek

Kfár Szabá, február elején

Reggel fél nyolckor lóhalálában szaladunk a poros dűlőn lefelé. Mellettem Grünfeld Árje, Givat Hasomér káplárja lohol: el kell érni az autóbust, mely csak reggel és délután közlekedik Kfár Szaba és Ramat Hakovés között. Árje a segédrendőrök egyenruhájában, kezében a megtörtött angol katonai fegyverrel.

— Ha már magunkkal visszük a puskát, meg is kell tölteni — igyekezett reggel jóindulatúan megnyugtanni.

Viszton fegyveres őrizet nélkül nem-igen szokásos Ramat Hakovésba kirándulni, különösen, ha az ember részánja magát, hogy nem vár délutánig az autóbuszra, hanem gyalog tér vissza. Mikor túlhaladunk Kálmánán, elrobogunk Szde Warburg mellett, nyílt uton állítják meg az autónkat: a ramathakovési mozgósztag tagjai akarnak felszállni. Megtelik az autóbusz zsidó katonákkal. Az uton folyó munkákra ügyeltek fel, most pedig felváltották őket. Mennek vissza a „kaszárnyába“, a számukra a kolónián berendezett fabarakkba.

Uj étkező terem épül a végváron

Látjuk már Ramat Hakovés házait. Négy-öt emeletes ház fehérik a kanyarodóban, közepén hatalmas vitorony emelkedik. Reggeli munkába készül, sürgő-forgó embertömegbe érkezünk. A kerület sergeantja vár az autóbusznál — Ramat Hakovés egyik káplárját ossza be mellénk, aki majd megmutatja Saron végvárnak katonai pontjait, felszerelését és elbeszéli azt is, hogyan esett el ez a végvár, a Saron e végső kiszögellésének védelmében, tizenegy fiatal zsidó.

Mingyárt azon akad meg a tekintetünk, hogy a térségközepén, nagy területen éppen most kezdenek építési munkát.

— Uj étkezőtermet építünk a kibucnak — mondja — az eddigi ideiglenes barakk helyett. Husz méter hosszú és tizenkét méter széles lesz az új épület...

Itt nemcsak harcolnak, de építenek is...

A Saron végvára

Reggelre invitálnak a nagy fabarakkba, mely étkező helyiségül szolgál. Tea, vaj, narancsok. Mingyárt feltűnik, hogy sok az öreg ember a kibucban. A kibuc tagjai már szép számban hozták ide magukhoz szüleiket. Megtudjuk, hogy ma 360 tagja van a Kibuc Mejudah szervezethez tartozó munkástelepek. Ötvenöt gyermeket nevelnek, kulturházuk van, 1100 dunamon gazdálkodnak. Most vették át az első 800 dunam kiegészítésül kapott 300 dunamos területet, amelyet mezőgazdasági termékekkel vetnek már az idén be.

Ahol 14 áldozata van a palesztinai zavargásoknak

— A munka folyik, különösen most nagyon sok a külső munkánk — referál a kalauzunk — mert sok emberünket foglalkoztatja a környéki narancsszüret. De ez a munka számunkra igen nehéz feltételek mellett folyik, mert telepünk szerencsétlen fekvése miatt soha nem lehetünk biztonságban. A mi telepünk zavargások áldozatainak statisztikájában az első helyen áll: *14 emberünk halt meg arab támadások következtében.* Ezért aztán rengeteg áldozattal, valósággal erődé építettük ki a tábor. A stratégiai hálózatunk központját a központi vitoronyban helyeztük el.

Az „erőd“ agya

A vitorony földszintjén lakályos szobába lépünk: ez az állandó inspekciós lakhelye. Az inspekciónál ezuttal egy chavéra látja el. Falétrán kusznok fel kb. félemeletnyi magasságba, ahol másik kerek helyiségben a hadiállapothoz szükséges felszerelést mutatják be. Rendes glédában angol fegyverek sorakoznak a fal mellett. Itt az „erőd“ agya. Nagy telefonközpont berendezését magyarázza vezetőnk: a központ a telep hat órhelyével áll összeköttetésben. Az órhelyekről ide jelentik telefonon, ha gyanús dolgokat pillantanak meg a latháron. Akkor aztán megkezdődik a riadózás, fényoszorók segítségével.

Vékony vasletrán kell felkuszni a torony tetejére. A torony maga is emelkedésen

épült. Ezt beleszámítva, három emeletnyi magasságban állhatunk a Saron völgye fölött. Magas emelvényen a villamos fényoszoró emelkedik fölöttünk. A vitorony teteje voltaképpen terrasz, melynek falain lőrésüket vágták már az építéskor az óvatossá kiállítás nyílik a vidékre. A hegyek keleten kékes színben látszanak. Szemben velünk Tel Mond vitornya emelkedik: az már a Tel-Aviv-Hajfa országút. Csöndes lankák szaladnak, egymást kergetve a horizontig. Itt-ott apró erdők és az egész vidéket a narancsligetek zöldje borítja.

Befutott egy golyó a lőrésen

— Ez a biztonsági hálózat legmagasabb pontja, ahonnan az egész környék látható és bevilágítható. Éjjel-nappal állandó szol-

Védekezés és munka

A kibuc védekezésre rendezkedett be. A jaisuv megértette, hogy ezen a ponton Ramat Hakovés nemcsak önmagát védelmezi, hanem az egész Hinterlandot, a kis földszövet, mely Kfár Szabától nyílik fel ideig. A kibuc szervezetek gazdasági segélycsapatokat küldtek ide. Ramat Hakovés fegyverezték fel az első között. Hamarosan elkészültek a védelmi munkálatok: a tábor kettős drótkerítéssel vették körül. Órházakat állítottak fel a veszélyesebb pontokon és ott állandó őrszolgálatot tartottak. Fényoszorókat szereltek fel, házi telefonhálózatot építettek ki. Arra az esetre, ha a támadók a villanyszolgálatot megakadályoznák, szárazelemre is berendezkedtek.

Véres harcok jegyében folyt tovább az építés. Peter Fechner után Elieser Lieser következett. Lieser a kibuc kfariszabai pékségében dolgozott. A műhely a faluban áll. Az arabok a pékségig lopózkodtak és lelőtték Elieser Liesert, a kibuc egyik alapítóját. A kibuc azért haladt tovább a maga útján. Állandó puskatűzben és idegeket morzsoló védekezés közben kulturházat építettek Chaia Freund és Elieser Lieser nevére.

Három halott egy zsidó padeszben

— Szörnyű időket éltünk át — mondja Ramat Hakovés káplárja. A kerítésünket következetesen éjszakaról-éjszákára kidöntötték. A betontalapatot kilopták. Valahányszor egy munkáscsapatunk elhagyta a tábor területét, számolnunk kellett vele, hogy a csoportot megtámadják. Nincs egyetlen sofőrünk, aki nem esett át golyóharcban.

— És ilyen körülmények között is, viszonylag szerencsésen usztuk meg, egészen 1938 tavaszáig. Akkor aztán sorra értek bennünket a tragédiák. Itt, a környék padeszkekben dolgoztunk. Közvetlenül a mellettünk elterülő arab narancsot már zsidó földek követik. Egyik-másik padesz tulajdonos nem akart őrt tartani, azt állította, nincs rá pénze. Egy ilyen padeszbe hajtott be egy reggel az egyik teherautónk. A munkásokkal. Nem hitettük hogy zsidó padeszben érhet bennünket a támadás. Az arabok azonban a faluból megfigyelték az indulást és előre belopóztak az őrzetlen padeszbe. A kerítés és a padeszben álló pár fenyőfa között hasáltak. Amikor az autónk befordult, golyótűzzel fogadták. A sofőr árokba vezette az autót, mely így barrikádul szolgálhatott. A husz arab támadóból kettőt megöltek. Közülünk három halt meg: Daniel Levir, Walter Rosenthal és Ansel Stargoster.

A nagy tragédia

— Ekkor újra fokozni kellett őrszolgálatunkat és különösen a táborból munkába induló csoportokra ügyeltünk. Minden teherautó előtt kiskocsi haladt, ezt rendőrökkel megrakott autók követték és csak aztán mentek a munkásokkal teli teherautók. Nyolc hónappal ezelőtt következett be a kibuc nagy tragédiája. Egy reggelen padeszbe indultak ki a munkások. A zsufolt teherautót a kiskocsi kísérettel láttuk el. Az autót elhaladt a padesz mellett és mindenütt leszálltak az odarendelt munkások. Végül 18 chavérumk maradt a teherautón, az utolsó munkahely felé haladva. Ott homokos dűlőn kellett keresztülhaladniuk. A kiskocsi és a rendőrök autója baj nélkül jutott előre.

gálatot tartunk. Ennek a szolgálatnak is van már halálos áldozata.

Arra az emléktáblára mutat, melyet a terrasz falára erősítettek. Chaia Freund, olvasom a nevet. Egy éjszaka itt teljesített őrszolgálatot. Az arabok golyóvésséssel árasztották el a telepet. Célbavették az őrtornyot is: el akarták pusztítani a fényoszorót. Csodával határos módon kapott halálos sebet Chaia Freund. Egy golyó pontosan a lőrésen hatolt be és eltalálta. A lány azonnal meghalt.

— De nemcsak az 1936-os zavargások óta érnek bennünket támadások. Még a legbékésebb, legnyugodtabb időben, 1935-ben rálöttek egy sómérunkra. Csak a karján sebesült meg, de örökre nyomorék maradt... 1936-ban aztán kezdődött a nagy tánc. Reggel, délelőtt, délután, este, vagy éjszaka: mindegy volt. Nem mult el nap, hogy a kibucot meg ne támadták volna. Ennek a korszaknak két halottja van: Freund Chaia és egy éjszakai őrnök, Peter Fechner, akit a szomszédos arab padesz sűrűjéből löttek le.

— De nemcsak az 1936-os zavargások óta érnek bennünket támadások. Még a legbékésebb, legnyugodtabb időben, 1935-ben rálöttek egy sómérunkra. Csak a karján sebesült meg, de örökre nyomorék maradt... 1936-ban aztán kezdődött a nagy tánc. Reggel, délelőtt, délután, este, vagy éjszaka: mindegy volt. Nem mult el nap, hogy a kibucot meg ne támadták volna. Ennek a korszaknak két halottja van: Freund Chaia és egy éjszakai őrnök, Peter Fechner, akit a szomszédos arab padesz sűrűjéből löttek le.

Egyszerre azonban a nagy teherautó aknára futott. Az arabok a kerékvágásba ástak egy aknát. A teherautó hátsó fele a levegőbe repült. Mind a 18 munkás megsebesült. Hatan a helyszínen haltak meg, kettő a kórházban. A többiek szerencsére könnyebb sebesüléseket kaptak csak... Ezzel emelkedett tizenegyre a halottaink száma...

Ez volt Ramat Hakovés nagy veresége. És újra védekezni, újra építeni. Hat órházat számoltunk össze a terület sarkain. Az egyik emeletes ház tetején még egy fényoszoró. Az egész telep kettős deszkafalal védett. A két deszkafal közötti űrt kavicsokkal töltötték meg. A golyó nem üthet át rajta. Minden barakkot ilyen fal véd. A vitoronyra vasablakokat szereltek. Rengeteg munka, pénz! Traktorokat, állatokat vehettek volna rajta. De kellett az önvédelemre...

„Minket nem lehet elbátortalanítani“

Lemászunk a vitoronyról és körüljárjuk a terepet. Citruserdőcskét ültettek a keleti kerítés mellett. A kulturház előtt virágos grundo. Az egyik elesett chavér munkája. A kulturházat a kibuc mérnöktagjai tervezték és építették. Tágas olvasóterem, rádiószoba, játékszoba (sakktól és dominótól játékszobáig), az emeleten szép könyvtár. Rengeteg belföldi és külföldi újság jár a kibucnak. A gyermekek „városrésze“ zöldelő kis kert, négy épület áll az apróságok rendelkezésére. Két elemi osztály is van már a kibucban, a 6-8 éves gyermekek számára. A gyermekek hangos lármával szaladgálnak a kertben és felügyelő mellett játszadoznak.

A gazdasági épületeket is bejárjuk. Tizenkét ló, hatvan tehén, három és félezer majorság. Traktorok, vetőgépek, költőgépek. Elett az ostromlott várban. Kétoldalt Minazki és Tira, az ellenséges falvak. Csak 1100 dunamja van a kibucnak, legalább 2300 dunamra a 360 lélek számára. De nehéz itt földet szerezni, a környéket a terroristák tartják uralmuk alatt.

— Meg fogjuk szerezni a földet — mondja Ramat Hakovés káplárja. — Minket nem lehet elbátortalanítani...

A „kaszárnya“ barakkban a trombitáját próbálja az osztály kürtöse. A kibuc földjén vígan szalad a traktor. A sofőr vállán puskát. „Egyik kézben fegyver, a másikban ásó...“

Barzilay István

— Versengés az angol királyi udvari szállító címért. Londonból jelentik: Ha az angol törvényeket szigorúan, betű szerint akarnák megtartani, akkor az angol uralkodónak nagy gonoszul menne a sora, még hosszú ideig. Mert hivatalosan nincs ezidőszent az angol királynak sem pékje, sem tejesembere, sem mézárósa, sem főzékkereskedője, sem más élelmiszerzállítója. Az angol törvények értelmében ugyanis csak az kaphatja meg a „királyi udvari szállító“ címet, aki legalább három éven át szállításokat teljesített és erre a kitüntetésre méltónak bizonyult. VI. György királynak azonban még senki sem szállíthat szükséges cikkeket három esztendeje, mert még nincs ennyi pékje, hogy trónra kerül. Eddig tehát szinte csak magánszorgalomból, nem hivatalosan látják el konyháját háztartási áruval. Ezen az előzékenységén ne csodálkozzék. A király udvari szállítójának lenni olyan méltóság, amire rengetegen vágyakoznak. Majdnem kétezer magán- és társaság igyekszik egymáson túlnenni, a királyi udvart minden jóval ellátni, hogy decemberre, a három év eltelte után, hogy decemberre, a három év eltelte után benyújthassák az illetékes helyen kérvényüket. Az angol udvari szállítók a kereskedelmi életben nagy tekintélynek örvendenek és üzleti forgalmuk rendkívül élénk.

KÉNYSZER A NEMETOR POLGAROKA éves terv fők, mely szer idegenek, akik védelem alatt be, bizonyos különösen áll sággal.

A LENGY GACIOJA PÁ sói főbbi és tésben lévő tagjai Páris bizottság tead. Dr. Schorr é ra. a feladat szükességé t a lengyelorsz erejére, kifej országi zsidó szociális hely zettel a lengy moruságára ténelmi miss szervezetei, Lengyel zsidó lag és gazda sje a nehéz

Karl Sachs segélybizotts ta az ORT tegeződés és arra, hogy a zseladatok vá Lengyelorszá

A LENGY LESZTINA KÖVETELI.

ban az Agu renciája, am és neves rab községek és A konferenci ben a lengy hivással ford nyissa meg iai számára atyáik orszá gának és il za, hogy se rombohátja a zsidó népe den kísérlete gok megröví lés korlátoz átekintli a zid

ROBERT

KLASAI. Rob bizalmi emb prágai kormány nak a hováf csönképen a jából bocsáto delkezésére. folyamán be

OLASZOR

DOTT ALLA tinal héber Prato római főrbáija, a hagyta hivat telepedni. töltött mo Európába úg abban az idő ellenes mag volt arról, h főrbábi hiva hogy egy m sára, aki M tartozik, má főrbábi és

A SVED

Az „Eszaki szági egyesül val bíróság nek a tárgy básu teleple zát“ svédors többek közö alakulat vez

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Németország

KÉNYSZERMUNKÁRA RENDELIK BE A NEMETORSZÁGBAN ÉLŐ „VEDETELEN” POLGÁROKAT. Göring marsall, a négy éves terv főbiztosa, újabb rendeletet adott ki, mely szerint az összes német polgárok és idegenek, akik nem állnak nemzetközi jogi védelem alatt, kényszermunkára rendelhetők be, bizonyos sürgős munkálatokra, amelyek különösen állami szempontból bírnak fontossággal.

Lengyelország

A LENGYEL ZSIDÓK KÜLFÖLDI DELEGÁCIÓJA PÁRIZSBAN. Dr. M. Schorr városi főrabbi és Karl Sachs, a külföldi küldetésben lévő lengyelországi zsidó delegáció tagjai Párizsba érkeztek, ahol az ORT-OSE bizottság teatestélyt rendezett a tiszteletükre. Dr. Schorr és Karl Sachs rámutattak azokra a feladatokra, amelyek külföldi utjukat szükségessé tették. Schorr főrabbi rámutatott a lengyelországi zsidóság töretlen erkölcsi erejére, kifejtette azonban, hogy a lengyelországi zsidó gyermekek egészségügyi és szociális helyzete módfelett tragikus. Tekintettel a lengyelországi zsidó gyermekek nyomorúságára — mondotta dr. Schorr — történelmi missziót teljesítenek az ORT és OSE szervezetei, amennyiben lehetővé teszik a lengyel zsidóság egy részének, hogy fizikailag és gazdaságilag fenntartsa magát és tulajdonát a nehéz időkben.

Karl Sachs, mint a lengyelországi központi segélybizottság vezetője, ugyancsak méltatta az ORT tevékenységét a gazdasági ártétegződés és szanálás terén és rámutatott arra, hogy a jövőben az eddiginél is nagyobb feladatok várnak az ORT-ra és az OSE-ra Lengyelországban.

A LENGYELORSZÁGI ORTODOXIA PALESTINA KAPUJÁNAK MEGNYITÁSÁT KÖVETELI. A napokban zajlott le Varsóban az Agudasz Jiszroel Palesztina-konferenciája, amelyen többszáz világi delegátus és neves rabbi vett részt a legnagyobb hitközösségek és vallási testületek képviselőiben. A konferencia rezolúciót fogadott el, amelyben a lengyelországi vallásos zsidóság felhívással fordul az angol kormányhoz, hogy nyissa meg Palesztina kapuit a zsidó nép számára, akiket egykoron elűzték atyjáik országából és ma mindenütt sanyargatnak és üldöznek. A rezolúció hangsúlyozza, hogy semmilyen emberi hatalom nem rombolhatja szét az örök szövetséget, amely a zsidó népet a zsidó országhoz köti és minden kísérletet, amely a palesztinai zsidó jogok megrovíditására, vagy a zsidó bevándorlás korlátozására irányulna, merényletnek tekintik a zsidó nép legszentebb érdekei ellen.

Csehszlovákia

ROBERT STOPFORD PRÁGAI TÁRGYALÁSAI. Robert Stopford, az angol kormány bizalmi embere, megkezdte tárgyalásait a prágai kormányjal, annak a négy millió fontos hováfordításáról, amelyet Anglia kölcsönként a menekültek kivándorlása céljából bocsátott a csehszlovák kormány rendelkezésére. Hír szerint a tárgyalások a hét folyamán be is fejeződtek.

Olaszország

OLASZORSZÁG FŐRABBIA LEMONDOTT ÁLLÁSÁRÓL. A Haarec című palesztinai héber napilap közli, hogy dr. David Prato római főrabbi, Olaszország országos főrabbija, a jeles zsidó tudós és szónok, elhagyta hivatalát és Palesztinában készül letelepedni. Prato professzor néhány hetet töltött most Palesztinában és visszatért Európába ügyeinek likvidálása céljából. Már abban az időben, amikor a fasizmus cionista-ellenes magatartást kezdett tanúsítani, szó volt arról, hogy dr. Prato lemond a római főrabbi hivataláról. Később azt mondták, hogy egy magas méltóságnak a közbenjárására, aki Mussolini közvetlen környezetéhez tartozik, másította meg határozatát a római főrabbi és így megtartotta állását.

Svédország

A SVÉD NACIK ROMBOLNI AKARTAK. Az „Eszaki ifjúság” és „Clarté” nevű ifjúsági egyesületek tagjait okmánylopás vádjával bíróság elé állították. Most folyik a pernek a tárgyalása, amelynek során nagyszámú leleplezés történt a „barna hálózat” svédországi tevékenységéről. Kiderült többek között, hogy a szóbanforgó ifjúsági alakulat vezetője Németországból kapott

pénzt. Hogy egyéb pénzforrásokra is szert tegyenek, terveket dolgoztak ki egy zsinagógának a kirablására. Hasonlóképpen a menekültügyi pénztárt is ki akarták rabolni.

Palesztina

A PALESTINAI ZSIDÓ KOLONISTÁK SZÖVETSÉGÉNEK TÁVIRATA A LONDONI ZSIDÓ DELEGÁCIÓHOZ. A napokban zajlott le Tel-Avivban a palesztinai zsidó telepesek szövetségének konferenciája, amely bizdító táviratot intézett a londoni Palesztina-konferencián résztvevő zsidó delegációhoz. Butkovszki elnök megnyitó beszédében többek között a következőket mondta:

— Annak ellenére, hogy Londonban Palesztina-konferencia van most, amelynek célja megegyezés és megbékélés létrehozása, az országban tovább dúl az arab terror. A terror és az erőszak azonban nem fogja elriasztani a zsidókat az országépítés folytatásától.

Amerika

ROOSEVELT ELNÖK KÖSZÖNETET MOND A NEMZET NEVÉBEN LOUIS BRANDEISNAK. Röviden jelentette az Új Kelet, hogy Louis Brandeis, a legfőbb amerikai bíróság tagja, az amerikai cionista mozgalom nesztora, lemondott magas méltóságáról. Ezt levélben közölte Roosevelt el-

Emigránsok, menekültek

Sir Herbert Emerson átvette hivatalát

Az Evian-bizottság londoni plenáris üléséről kiadott kommuniké közli, hogy a bizottság „tudomásul vette azt a tervet, amely nemzetközi testület létesítését irányozza elő, amely közvetítő tényező volna a német alattvalók kivándorlásának finanszírozásában és a német hatóságokkal való kapcsolat fenntartásában, ami e célból szükségesnek látszik.” A kommuniké hangsúlyozza, hogy Rublee jelentése szigorúan „bizalmas” jellegű volt és annak tartalmáról semmilyen részletet nem közölnek. Beavatottak szerint ez a német kormány kívánságára történik. Kiderül azonban a jelentésekből, hogy a Rublee által előterjesztett javaslatok nem vezetnek közvetlen együttműködésre az Evian-bizottság és a német kormány között. A német kormány maga fogja eszközölni a memorandumban javasolt intézkedéseket, míg az államközi bizottság a német kormánytól függetlenül fogja folytatni munkáját.

A kommuniké azt is közli, hogy a londoni államközi menekültügyi hivatal igazgatói székét Sir Herbert Emerson vette át, míg Robert Pellt aligazgatóvá nevezték ki, aki Emerson távollétében fogja vezetni az ügyeket.

A hollandiai kormány delegátusa bejelentette a bizottság ülésén, hogy kormánybizottságot nemeszt Holland-Indiába, hogy megvizsgálja ott a telepítési lehetőségeket a menekültek számára.

CORDELL HULL JÓVÁHAGYTA RUBLEE MEMORANDUMÁT. Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere, kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy a külügyminisztérium jóváhagyta George Rublee memorandumát, amely a németországi zsidók kivándorlásáról szól és amelynek legfontosabb pontja: végleges egyezménynek a kidolgozása az egződésre vonatkozólag. Hull külügyminiszter méltatta az újságírók előtt Rublee munkáját és kijelentette, hogy Rublee utódjának főfeladata az lesz, hogy tárgyalásokat folytasson a menekülteket befogadó országokkal és rendezett menetbe terelje a kivándorlási gépezetet.

BECK LENGYEL KÜLÜGYMINISZTER A MENEKÜLTEK KÉRDÉSÉRŐL ÉS A ZSIDÓ PROBLÉMÁRÓL. A sejm egyik legutóbbi ülésén Beck külügyminiszter expozé tartott, amelyben a lengyel kivándorlás kérdésével is foglalkozott, az Evian-bizottság londoni ülésszakával kapcsolatban. Többek között a következőket mondta:

— A zsidó menekültügyi kérdések által előidézett nemzetközi bonyodalom csak az első mementó, ez a kérdés tulajdonképpen egy része csupán egy nagy problémának, amely az európai zsidók egy részének transzferálásával és újra telepítésével függ össze. A lengyelországi zsidók kérdéséről régóta megérett már a megoldásra. Azoknak az államoknak, amelyeknek módjukban volna nemzetközi alapon megoldani ezt a problémát és szanálni Európát egyik legfájdalmasabb kérdéséről, számolniuk kell azzal, hogy a megoldás ha-

nakkal. A levél néhány szóból áll csupán és a következőképpen hangzik:

„A mai nappal kiválok a rendes, aktív bírói hivatalból. Szívvelyes üdvözléssel: Louis Brandeis.”

A levél tehát nem tartalmaz semmilyen utalást arra, hogy miért mondott le a zsidó főbíró és milyen tervei vannak a jövőre nézve.

Roosevelt elnök levelet intézett Brandeishez, amelyben sajnálattal fejezte ki, hogy lemondását el kell fogadnia. Az ország — írja Roosevelt — hosszú éveken át vette igénybe szolgálatait és remélem, hogy fel fogja ismerni, — mint ahogy összes barátai felismerik, — hogy a nemzet egyöntetűen hálát érez ön iránt.

Az egész amerikai sajtó nagy cikkeket méltatja Louis Brandeis egyéniségét és működését.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK MEZŐGAZDASÁGI MINISZTERE A NEMET FAJELMELET ELLEN. Wallace amerikai mezőgazdasági miniszter beszédét tartott egy gyűlésen, amelyet a demokrácia és az intellektuális szabadság védelmében rendeztek. A miniszter beszédében többek között kijelentette, hogy a német fajelmélet tudományos csalás, mert hiszen a tehetség nem egy fajnak, sem egy osztálynak a birtoka. Wallace megbotránkozásának adott kifejezést azon bánásmód fölött, amelyben nagy tudósokat részesítenek, akiket koncentrációs táborokba vetettek és hazájukból kiutasítottak.

lógatása miatt számos európai országban tovább fog éleződni a zsidókérdés, annak területi vonatkozásai is ki fognak terjedni és nehézségeket fognak okozni azoknak az államoknak is, amelyek eddig még nem ismerték a zsidókérdést.

A TIMES ÁLLAMI SEGÍTSÉGET KÉR A TENGERTULI TELEPÍTÉS ELŐMOZDÍTÁSÁRA. A Times vezércikkben foglalkozik a zsidó kivándorlásra vonatkozó német javaslatokkal és úgy véli, hogy ezek a javaslatok a német kormány ószinte akaratát fejezik ki, hogy vége legyen az üldözéseknek és lehetővé váljék a zsidók rendezett kivonulása.

— De ha a német javaslatok — írja a Times — bizonyos tekintetben meg is könnyítik a problémát, mégsem teszik lehetővé, hogy a többi kormányok kizárólag a privat jótékonyagra és erőfeszítésekre bizzák a megoldást. Ha nem is volna többé új menekülési hullám más országokból, azoknak az országoknak azonban, amelyek kötelezettséget vállaltak a menekültek megsegítésére, módot kell találniuk arra, hogy a legközelebbi években egyedül Németországból 150—200 ezer embert mentsenek ki és telepítsenek le. Az angol kormány pénzben és áruban egyaránt hozzájárult a csehszlovákiai és spanyolországi menekültek megsegítéséhez, a németországi és ausztriai menekülteket azonban semmilyen pénzügyi segítyben nem részesítette és egyébként is csak néhány ezer ember kivándorlását könnyítette meg. Az eredmény az, hogy a magánjótékonyok által előteremtett összegek — bármilyen nagyok is azok — csak cseppek szivtak fel abból a hatalmas embertartalekből, amely számára a kivándorlás jelenti az egyetlen lehetőséget egy normális életre. Az egyetlen változás, ami a kormány magatartásában történt, az a készség, hogy közvetve, vagy közvetlenül hajlandó viselni a bizonyos területeken eszközölt vizsgálatok költségeinek egy részét.

— Becslés szerint a telepítési költségek fejenként 200 fontot tennének ki. Hiba volna azt gondolni azonban, hogy csak mezőgazdasági telepítésről lehet szó. Senkisé nem vonhatja kétségbe a zsidó kolonizációs mű technikai sikereit, a zsidó lakosság 80 százaléka azonban városokban él. A legjobb szakértőket kell összehívni egy testületbe a telepítési tervet kidolgozása és a költségek kiszámítása céljából. Gondolni kell arra is, hogy milyen összegeket lehet kölcsön útján előteremteni a kolonizációs fejlődés előmozdítására. Akkor talán lehetővé válik, hogy az angol nép is részt vegyen egy műben, amely új fogalom volna a gyarmati fejlődésben.

TEZ ÉV ALATT 184 EZER ZSIDÓ VANDOROLT KI LENGYELORSZÁGBÓL. A lengyel sejm költségvetési vitájában dr. Schwartzbart zsidó képviselő többek között kijelentette, hogy nem a zsidók, hanem az antiszemitaik jelentenek veszélyt Lengyel-

TESTA

Megfázás, hűlés, szűrés ellen

ország számára. Az elmúlt tíz év alatt — mondotta — 184 ezer zsidó vándorolt ki Lengyelországból. Az emigráció kérdését az utóbbi időben nem gazdasági szempontból itélik meg, hanem antiszemita propagandára használják ki. A zsidók gazdasági eliminálásáról szóló jelszavak sem gazdasági szükségességből fakadnak. A zsidók nem fogják hagyni magukat kitaszítani a gazdasági életből, hanem továbbra is együtt fognak dolgozni a lakosság többi rétegeivel, a lengyel állam javára. A zsidók sohasem fognak önkéntesen lemondani egyenjogúságukról.

Schwartzbart dr. beszédét többször szakitotta félbe az antiszemita képviselők zajongása.

MARCUS 31-IG LIKVIDÁLJAK A ZBASZINI „SENKI ORSZÁGAT”? A varsói kormányparti sajtó jelentése szerint megtörténtek az összes intézkedések, hogy a Németországból kiűzött és Zbaszinban összezsúfolott lengyel zsidók táborát március 31-ig likvidálják. A kiűzötteknek egy része Dél-Amerikába vándorol. A napokban tért vissza az első lengyel zsidó csoport Németországból, hogy likvidálják ottani üzleteiket.

A CZORTKOVI REBBE KISZABADULT A KONCENTRÁCIÓS TÁBORBÓL. A czortkovi rebbe, a híres Friedmann rabbinaszta kimagasló tagja, a hozzátartozóival együtt nyomban az Anschluss után letartóztatott és koncentrációs táborba vettek, néhány nappal ezelőtt az amerikai külügyminisztérium intervenciójának eredményeként kiszabadult a koncentrációs táborból hozzátartozóival együtt és Lengyelországba utazott. A lengyel kormány egy hónapi tartózkodási engedélyt adott a rabbi-családnak. A czortkovi rebbe családjával, vagy Amerikába, vagy Palesztinába fog vándorolni.

TIZENÖTEZER ZSIDÓ MENEKÜLT VAN CSEHSZLOVÁKIÁBAN. A Csehszlovákiának nyújtott angol kölcsönről szóló törvényjavaslat harmadik olvasása során szóba került a csehszlovákiai menekültek kérdése. Szavazás előtt Sir John Simon pénzügyminiszter közölte az alsóház tagjaival, hogy a Csehszlovákiában tartózkodó 186 ezer menekült közül mindössze 15 ezer zsidó.

GUYANA FŐVÁROSÁBA ÉRKEZTEK AZ ANGOL SZAKÉRTŐK. Az angol guyanai zsidó kolonizáció lehetőségeinek kivizsgálására kiküldött bizottság angol tagjai, Sir Geoffrey Evans és Sir Crawford Douglas-Jones megérkeztek George-Town-ba, angol Guyana fővárosába. A bizottság amerikai tagjai már előbb érkeztek meg.

A DOMINIUMOK ÉS A MENEKÜLTEK. Sorensen képviselő kérdést intézett az alsóházban a dominiumügyi miniszterhez, hogy érintkezésbe lépett-e Ausztrália, Új-Zéland és Kanada kormányaival menekültek telepítése ügyében és hány menekültet hajlandók befogadni ezek a kormányok. Az interpellációra Inskip dominiumügyi miniszter válaszolt és a következőket mondta:

— A menekülteknek a dominiumokra való bevándorlása kizárólag az illető dominiumok kormányaira tartozik, úgy Kanada, mint Ausztrália és Új-Zéland képviselve vannak az Evian-bizottságban, amely a tengerentuli telepítés kérdéseivel foglalkozik. Az ausztriai kormány egyébként, mint már közöltük, három év leforgása alatt 15 ezer menekültet szándékszik befogadni, a másik két kormány még nem közölte ezirányú készségét, a kanadai, újzelandi államférfiak nyilatkozatai azonban arra mutatnak, hogy tisztában vannak a kérdés fontosságával és sürgős voltával.

— Franciaországban egyre nő az elmebetegek száma. Párizsból jelentik: Franciaországban az elmebetegek száma évről-évre növekszik. Hivatalos kimutatás szerint az állami elmeegógyintézetekben 1930 január elsején 14.599 elmebeteg, 1938 októberét pedig már 21.283 elmebeteg állott gondozás alatt. Az állami tébolydák fenntartására előirányzott évi hitel 172 millió frank.

HIREK

Liliputi hadseregek — babszemkirályságok

A nagy nyugati lapokban gyakran olvashatók híradások, hogy „sziget megvétele kerestetik”, vagy „sziget megvétele”. És úgy látszik, hogy a figyelembe jöhető szigetek legnagyobb része „biztos kezekben” van, mert az utolsó években mintegy háromszáz sziget akadt volna végre, de ebben az áruban csak huszonnégy volt a kínálat. Talán éppen ez az oka, hogy a szigetek ára elég magas. Természetesen a véltárat nagyban befolyásolja a sziget nagysága, fekvése, hogy milyen állapotban van, azaz művelt-e, vagy ösvádon, milyenek a lakói és ezek hányan vannak.

Érdekes kis szigetet a La Manche-csatornában, Guernseytől nem messze fekvő Sark nevű sziget, amelyet egy Hathaway nevű angol urinó bérelt ki és pedig magától az angol királytól, akinek magántulajdona. A bérösszeg megállapítása nem ment könnyen. Hosszas tárgyalás után a koronának kezelője ezt végre egy XV. századból származó egyezmény szerint „egy lovag féltüze igénye” értelmében, évi két fontban állapította meg. A sziget urnője azonban — ugyancsak a régi hagyományokra támaszkodva — ország ügyeiben csak a királlyal hajlandó tárgyalni, akit állandóan „Normandia hercegének” címez. Ez a kis sziget ugyanis a régi normandiai hercegségnek utolsó maradványa és Hathaway urnő magát a hercegség hűbéresének vallja.

Sokszor esett már szó, különösen az angol bíróságoknál, „Lundy királya” viselt dolgairól. Harmán, a Lundy sziget „uralkodója” magát teljesen függetlennek tartja és ezért „királyságának” ügyeit korlátlan hatalommal intézni. Így — többek között — saját arcképével ellátott bélyegeket és pénzeket hozott forgalomba. Az angol kincstár ugyan kifogásolta ezt és úgy talált, hogy „őfelsége” jogainak gyakorlásában kissé túlmegy a határon, de Harmán — hivatkozva régi törvényekre és hagyományokra — nem volt hajlandó ezt a tiltakozást tudomásul venni. Az angol bíróságok előtt egész sereg pör folyik a két négyezer kilométer nagyságú „királyság” uralkodója ellen. De Harmán nem hagyja magát.

Dover öblében fekszik Herm és Jehou szigetei. Tulajdonosa, Compton Mackenzie kijelentette, hogy a mai politikai viszonyok mellett célszerűbb, ha a szigeten lakik. Oda is költözött és sáncokat kezdett építtetni. Hogy melyik ellenséges hatalom fenyegeti Compton Mackenzie birodalmát, az nem ismeretes.

A Hebrida tenger és a Minch-csatorna között fekszik Mason ur királyi birodalma, a Hebrida szigetek egyike. Őfelsége igen parlamentáris érzésű uralkodó, mert minden évben választást ír ki. Akit népe kormányzóknak megválaszt, azt őfelsége mindig elismeri. Minthogy a választópolgárok száma alig több, mint egy tucat, ez a politikai esemény rendszeren sima lefolyású szokott lenni.

Shiant sziget urának, a 16. századból származó törvény biztosítja a jogot, hogy fegyveres erőt tarthasson, háboru esetén azonban köteles hadseregét az angol király rendelkezésére bocsátani. A meghatározott létszám: hat gyalogos és három lovas katonája. Így rendel el az 1509-ből származó törvény. A mostani uralkodó, John Elgins azonban országát költségvetésébe sehogyan sem tudta beilleszteni a véderő költségeit, ezért a katonákat szabadságolta. Egyenruha viselésére most csak egyetlen ember jogosult, akinek kötelessége a még III. György király korából származó és a birodalom határán felállított két mórstrat gondozni. Az egyenruhát azonban csak a király születése napján veheti fel, amikor is a két ágyút megtölti és huszonegy lövést ad le. Legutóbb az angol király születése napján azonban Shinot szigetről csak husz ágyúlövés hangzott el, mert nem volt több puskapor.

Zavaros kissé a Carnarvon váliesi grófsághoz tartozó Bardsey-sziget közjogi helyzele. A sziget három kilométer hosszú és másfélkilométer széles, lakosainak száma pedig összesen nyolcvan. Évszázadokon át

a kis szigetnek külön uralkodója volt. 1931-ben azonban az uralkodó, John Roberts leköszönt a trónról és így Bardsey köztársaság lett. Az államformának a változását azonban a monarchistapárt nem akarja tudomásul venni és így a kis birodalomban állandó a viszály. Egyebekben a sziget lakóinak van egy nevezetessége, amellyel egyetlen más birodalom népe nem dicsekedhetik: nem fizet semmiféle adót. Az angol parlament ugyan egy alkalommal kétségbe vonta ezt a jogot és a bírósághoz fordult, de a husz évig tartott pört a sziget uralkodója nyerte meg, mert elsárgult pergamentekkel bizonyította igazát. Egyetlen kötelezettsége van csak a „szigetországának” és pedig az, hogy „az angol birodalmi zászló alatt egyesült tengeri haderő fenntartására” évenként két font hozzájárulást tartozik fizetni.

Időjárásjelentés. A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: emelkedő légnyomás, borult égbolt északon, enyhe légáramlás északnyugatról, a hőmérséklet nem változik, kisebb havazás az ország északi felében, délen köd.

Kártyabarlangon ütött rajta a bucaresti ügyészség. Bucarestből jelentik: A bucaresti ügyészség az éjjeli házkutatást tartott a Cafeneaua Ateneului-ban, a Bălcescu uca 13. szám alatti házban és annak három termében kártyabarlangot fedezett fel. Több, mint 50 egyént, köztük husz kereskedőt letartóztattak, a tétiket lefoglalták. A kávéház tulajdonosát, Iacob Arpi, alias Iacobescut szintén letartóztatták.

Barnabé

Párizs legnagyobb szenzációja!

Szerdán a CAPITOLBAN.

Nemzetközi közözlévelet adtak ki a Dohány uccai zsinagóga elleni mérénylet eltiúnt tettese ellen. Budapestről jelentik: A fővárosi rendőrség hétfőn reggel nemzetközi közözléveletet adott ki a Dohány uccai zsinagóga ellen elkövetett bombamerénylet egyik szökevényes bűntettese, Jókiedv Miklós, volt cégvezető ellen. Hiteles megállapítást nyert ugyanis, hogy Jókiedv Miklós a folyamatban lévő vizsgálat és börtömben lévő bűntettese, Jókiedv Miklós következményei elől külföldre szökött. Megállapítást nyert az is, hogy Jókiedv Miklós különböző bűncselekményekért már négyszer büntetést kapott betörés, utóbb ötévi fegyházbüntetést kapott betörés lopásért. Ezt a büntetést le is ülte. A Dohány uccai bombamerénylet ügyében folytatott rendőri nyomozás egyébként tegnap megtalálta azt az autót, mellyel egyik mérénylő a bomba ledobása után elmenekült. Az autó egy részvényirtásos tulajdona, a sofőr napok óta eltűnt. Tegnap a rendőrség különben három újabb letartóztatást eszközölt, három szélsőséges elveiről ismert fiatal embert vett őrizetbe. Ezenkívül tizennyolc egyént internálótáborba toloncolt. A rendőrség mostan a merénylet értelmét szerzőit kutatja és azt igyekszik kideríteni, hogy ki szervezte a merénylőknek a bombákat. A nyomozást kiterjesztette mindazokra, akik állandó összeköttetésben állottak a merénylőkkel. Különösen a „fekete front” működésére igyekszik fényt deríteni.

Gondatlanságból agyonlőtte szerelmese barátját egy csendőr. Bucarestből jelentik: Egy Costache Gheorghe nevű csendőr Crucisor községben hanyagságból gyilkosságot követett el. Egy Nagy Florea nevű leánynak udvarolt és tegnap annak házában összejárt a leány egy barátjával, Csikai Juliannával. Csikai Julianna megkérdezte a csendőrt, vajjon tudja-e használni fegyverét, mire Costache anélkül, hogy megnézte volna, hogy töltve van-e fegyvere, ráemelte a leányra és elűtötte. A golyó Csikai Julianna nyakát ütötte át. Súlyos állapotban vitték kórházba. A csendőr eltűnt.

Rövid hírek mindennemen. Bucarestből jelentik hogy ma ül össze a román személyzetnek a vállalatoknál való alkalmazásügyében kiküldött bizottság. A bizottság megkezdte a február 15-ig benyújtott vállalati kimutatások tanulmányozását. — A bucaresti rendőrség elfogta Nuham Atatzkyt, az ismert kisenevi ékszerészt, aki nemzetközileg ismert orgazda. Az a gyanu merült fel, hogy Atatzky összeköttetést tartott fenn Saraga bandájával. — Garliceni constantamegyei községben egy Nicolae Oprea nevű gyermek, szülei gondatlansága miatt, elcsent egy üveg erős rumot és felhajtotta annak egész tartalmát. Az alig 4 éves gyermek pár óra múltán borzalmas kínok között az autótól egy kirándulókkal teletel gépkocsinak kocsiját egy villanypóznának és felborult. Romjai alól súlyos sérülésekkel emelték ki Petre Popescu kapitányt és Chirila mérnököt. — M. Grumberg ploesti kereskedő mérget ivott s mellbeszurta magát. Tettét anyagi nehézségei miatt követte el. — Hágából hivatalosan jelentik, hogy május 23-án Vilhelmina holland királyné hivatalos látogatást fog tenni Lipót belga királlyal. Vilhelmina három napot tölt Belgiumban. — Egy Marin Pahontzu nevű constantai munkás gyermeke véletlenül maroszódát ivott. Súlyos állapotban szállították kórházba a fiút. — Guillaume báró, volt bucaresti belga követ holttettét hazaszállították.

Házasság. Pfeffermann Bernáté, szül. Singer Rózsika Timisoara és Singer Jenő Dej házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Barnabé

főszereplő FERNANDEL a humor királya

Szerdán a CAPITOLBAN.

Ausztráliában elhelyezkedni szándékozik irjanak repülőpostával személyi adataikat közölve „Australian Settlers Agency Co 115 Pitt Street” Sydney címre. Internacionális repülőposta válaszbélyeg mellékelendő.

Sirközelet. A svat hó 26-án hirtelen elhunyt csehovi rabbiné sirközeletét ma, kedden délelőtt 11 órakor megy végbe a régi orth. temetőben.

A kolozsvári katonai törvényszék hírei. A kolozsvári katonai törvényszék tanácsa fejenként 2000 lej pénzbüntetésre és 500 lej perköltségek megfizetésére ítélte Füzesi Rózsi és Veres Zsuzsi díszégi asszonyokat, mert a Mária királynő temetése napján rendezett istentisztelet alkalmával tiszteletlen magatartást tanúsítottak. — Cristea Gheorghe biharmegyei Dumbraveni községből való földművest, aki az őrmesterrel folytatott vitája során kijelentette, hogy „az elmúlt rendszer alatt hétszázszor jobb volt”, a bíróság nemzetgyalázás miatt 1000 lej pénzbüntetésre ítélte.

Negyedmillió pénzbüntetés a katonai előképzés gyakorlatok elmulasztása miatt. Szatmárról jelentik: Az állami adóhivatalok megkezdtek Szatmáron a katonai előképzés gyakorlatokról való távolmaradás miatt kiírt pénzbüntetések szigorú behajtását. Azokat az ifjakat ugyanis, akik a gyakorlatokról indokolás nélkül távolmaradnak, minden egyes mulasztásért 40 lej pénzbüntetéssel sújtják s a büntetést közzadók módjára hajtják be. Szatmáron az állami adóhivatalok mintegy 250.000 lej ilyen címen kiírt pénzbüntetést tartanak nyilván.

Izileti fájdalmak enyhítésére, a szervezet ellenállóképességének fokozására, bedörzsölés a valódi Diana sóborszesszel mindig gyors és biztos hatása.

Szatmár évente egymillió lejjel fog hozzájárulni a kereskedők biztosítási alapjához. Szatmárról jelentik: Az adóhivatalok megkezdtek a kereskedők agkori biztosítására vonatkozó törvény alapján kiírt összegek behajtását. A törvény december 20-án, a hivatalos lap 296. számában jelent meg és 1939. január 1-én lépett életbe. Célja: biztosító intézetet teremteni az elaggott és elszegényedett kereskedők számára. Erre a célra minden kereskedelmi vállalat, bank és kereskedő megadóztatott jövedelmének 1 százalékát köteles adó formájában befizetni. Ebből az egy százalékból Szatmáron évente körülbelül egymillió lej fog összegyülni.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélelgyulladás, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lej. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

A cluj-i Könyvelői Kamara közgyűlése meghívója. A vonatkozó törvény értelmében meghívjuk a Könyvelői Kamara tagjait az 1939 március 4-én délután 5 órakor a Kereskedelmi Akadémia termében tartandó rendes közgyűlésre. Napirend: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelőbizottság jelentése. 3. Az 1938. évi mérleg és költségvetés elfogadása. 4. Az 1939. évi költségvetés előirányzat megszavazása. Abban az esetben, ha fenti időben és helyen nem jelenne meg a tagok 51 százaléka, a közgyűlést folyó évi március 11-én délután 5 órakor ugyanott fogjuk megtartani, tekintet nélkül a jelenlévő tagok számára. Elnök: s. s. Dr. Prof. S. Cioranu, titkár: s. s. S. Suciu.

Barnabé

FERNANDEL utólagosul vigjátéka,

melynek PARIZS tapsol, mulat, nevet!

Szerdán a CAPITOLBAN.

Az új állampolgársági törvény precíz magyar, német fordítása kapható Dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Str. Memorandului 24. Ára 100, vidékre 110 lej.

Ügyvédi hír. Dr. Dan Joan, a munkabíróság volt elnöke, a mai nappal megnyitotta ügyvédi irodáját Clujon a Piața Unirii 19 alatt. (I. emelet.)

Hitközségi elnökválasztás Huedinben. Hetek óta vajdó kérdés oldott meg a városi napközis közgyűlés. A hitközség agilis elnöke Klein Salamon, kinek sokévi áldásos működését nem lehet eléggé dicsérni, néhány héttel ezelőtt lemondott elnöki tisztségéről. Az utódlás kérdése komoly gondot okozott a hitközség vezetőségének, míg végül a lelépő elnök javaslatára egyhangulag Lichtenstein Dávidot választották meg elnöknek. Klein Salamon pedig, kinek sok hasznos intézmény köszönheti létrejöttét, a közgyűlés örökös díszelnökévé választotta meg. Az új elnök székfoglaló beszédében méltatta a visszavonuló elnök dus érdemeit, majd programbeszédet mondott, amelynek során az összes erők egybefogását helyezte kilátásba. Lichtenstein Dávid tevékenysége elé sok bizalommal és reménnyel tekintenek az azok, akiknek a zsidó közélet szívügyük. Elnökhelyettesnek Paneth Károlyt választották, ugyancsak egyhangú lelkesedéssel. A vezetőség összetétele lymódon továbbra is fiatal munkaezrökből rekrutálódik.

Potom könyvvásár: Laczkó G. Szentiván tüze, 368 lap, volt 165 lei, most 33 lei. Laczkó Sántán, volt 132 lei, most 20 lei. Berkes Sárfezesek, 322 lap, most 33 lei. Molnár Ferenc: Zöld kezűk, kötte volt 119 lei, most 30 lei. Kelemen: Jó magyarság, volt 86 lei, most 20 lei, stb., stb. Lepagenál, Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

Művészi Lakberendezés

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYAR R.T. · BUCURESTI · TG. MUREŞ
TERVEZÉSEBEN
KIVÁ NATRA MEGBIZOTTUNK FELKERESI

Mit jelent a

Európában és amelynek nincsen tünhetik fel az, miatt komoly követhet. Ezekben nem játszik komo dásági életében s nak tünik fel az, sem riadna vissz gának a keletsz szigete között a Okhocki tengeren jogok kérdése és tárgya Japán és nehezen kiharcol a távolkeleti sz orosz vizeken is halászgöcsök. az is, hogy medo joga a Tatár ö ren.

Évente
A nemzetközi nán tul voltaké szat, kivéve ot szabályozza a rajta kívül mé követeléseket á kezett messze t sitem. Japán é országnak joga halászatot kor

Végül egyez nagyhatalom időre meghoss nagyon nehe a halászatit egyik legfőbb Mit is jelen Elsősorban halásznemzete mintegy 15 n aminek 200— első helyen kilogramos z mok halász Anglia pedig a harmadát nak.

Japánban fogott halak már olyan ó Japán szemp megújtsák zárják ki a vizekről.

A hal na hetetlen tá után a Távláléka, képz szik a halá képpen Ind lászhat na halászat na mint a m mennyisége

A sok s javarészt hető, ho mérlegébe évi harmit ugyanenny pán hal tehát a s jut fő táp bözet kie előállt é ezer halá kéznek a iparágak gyarak, takarmát táplálék szarvasm különböző kezdve a ges olaj penkészi Ma már legfinom pedig a halból n tani.

Közve ret a hajó, halászk nálnak

KEDD, 1939. FEBRUÁR 21.

Mit jelent a halászati egyezmény?

Japán kész háborút viselni a halászatért

A távolkeleti bonyodalmak egyik életbevágó fontosságú problémája

Európában és kivált olyan országban, amelynek nincsen tengerpartja, különösnek tűnhetik fel az, hogy „halászati jogok” minthet komoly konfliktus veszedelme fenyegethet. Ezekben az országokban a halászat nem játszik komoly szerepet az ország gazdasági életében s így megmagyarázhatatlanul tűnik fel az, hogy Japán még háborútól sem riadna vissza, csak hogy biztosítsa magának a kelet-sibériai partok és Szakhalin szigete között a Tatar öbölben, valamint az Okhotski tengeren a halászatot. A halászati jogok kérdése már nem egyszer volt életvita tárgya Japán és Oroszország között. Nagy nehezen kiharcolt egyezményeket kötöttek a távolkeleti szigetszámra azt, hogy orosz vizeken is dolgozhassanak a kis japán halászcsoportok. Vita tárgya volt eredetileg az is, hogy meddig terjed Oroszország felségjoga a Tatar öbölben és az Okhotski tengeren.

Evente harminc milliárd értékű hal

A nemzetközi jog értelmében a parti zónán túl voltaképpen teljesen szabad a halászat, kivéve ott, ahol különleges egyezmény szabályozza a kérdést. Oroszország — és rajta kívül még Norvégia — mindig túlzott követeléseket állított fel és felségjogát igényelte. Japán eredetileg tagadta, hogy Oroszországnak joga lenne a parti vizeken túl a halászatot korlátozni, vagy szabályozni.

Végül egyezmény jött azonban létre a két nagyhatalom között, amelyet azután időről-időre meghosszabbítottak, de a tárgyalások nagyon nehezen folytak, mert Oroszország a halászati egyezményt tartotta mindig egyik legfőbb fegyverének Japán ellen.

Mit is jelent Japán számára a halászat?

Elsősorban is: Japán a világ legnagyobb halásznemzete. Az egész világon évente mintegy 15 milliárd kilogramm halat fognak, aminek 200-300 milliárd lej az értéke. Az első helyen Japán áll évi 2 1/2-3 milliárd kilogramm zsákmánnyal. Az Egyesült Államok halászati alig feleannyi halat fognak. Anglia pedig — a híres halásznemzet — még a harmadát sem éri el a japán zsákmánynak.

Japánban 1.200.000 halász él és az évente fogott halak értéke harminc milliárd lej. Ez már olyan összeg, ami érthetővé teszi, hogy Japán szempontjából fontos, hogy az oroszok megújítsák a halászati egyezményt és ne zárják ki a japán halászflokkákat az orosz vizekről.

A hal nagyon fontos, egyenesen nélkülözhetetlen tápláléka a rizsevő népeknek. Mivel a Távol-Keleten a rizs százmilliók tápláléka, képzeltethető, milyen nagy szerepet játszik a halászat Szueztől keletre. Csodálatosképpen Indiában sohasem fejlődött ki a halászat nagyobb mértékben és az édesvízi halászat talán még nagyobb szerepet játszik, mint a mélytengeri halászat, pedig komoly mennyiségeket csak ez hozhat.

Nélkülszűzletlen élelmiszer

A sok százmillió rizsevő ember számára javarészt Japán szállítja a halat, így érthető, hogy a szigetszámok külkereskedelmi mérlegében a hal és haltermékek exportja évi harminc milliárd lej körül jár. Körülbelül ugyaneannyit ér a zsákmány, amellyel a japán halászflokkák évenként hazatérnek, tehát a szigetszámok 78 millió lakosa ingyen jut fő táplálékához, a halhoz, mert a különbözet kiegyenlíti a feldolgozás következtében előállt érték növekedést. Japán 1 millió 200 ezer halászában kívül még sokszáz ezer dolgozó kéne ad munkát a hal. A legkülönbözőbb iparágak használják fel, így például konzervegyárak, szózótelepek, műtrágyagyárak, hal-takarmánygyárak, — mert a halból készült táplálék kitűnő a baromfi, disznó, sőt a szarvasmarha hizlalására is — végül pedig különböző olajokat készítenek a halból, kezdve a csukamájolajtól egész sor különleges olajig, mint például a cseresznyé, szapenkészítésnél, sőt acéledzésnél használt olaj. Ma már a halból a legváltozatosabb és legfinomabb bőrt készítenek, sőt a halból pedig a német vegyészek felfedezték, hogy halból művaját, sőt műselymet is lehet gyártani.

Létérdek

Közvetve is rengeteg embernek ad kenyeret a halászat. Elsősorban természetesen a hajó-, jég-, háló- és gépgyáraknak. A japán halászcsoportok sokmillió tonna szénat használnak fel évenként, éppen úgy a mozdonyok

is, amelyek hosszú halászállító vonatok végtelen sorát vontatják. Nagy szerepet játszik a halászat a nagy- és kiskereskedelemben is. Mindezeknek természetesen megvan azután a hatásuk a bank- és hiteléletre, a biztosításra, szállításra, hajózásra és még ezer más foglalkozásra.

Mint látjuk tehát, Japán létérdekeiben veszélyeztetné, ha elveszítené azokat az értékes halászati jogokat, amelyeket a Szovjet-

Arita külügyminiszter:

„Ázsia keleti része a sárga iajé”

Sanghajban megisméllődtek a japán-ellenes merényletek

Tokió, február 20. Sanghajban tegnap megisméllődtek a japánellenes merényletek. Egy autó nyitott ablakán keresztül rálöttek két arra haladó japán tisztre és megsebesítették egy őrjárat vezetőjét. A japán katonai parancsnokság elrendelte a vizsgálatot. Tokióból jelentik, hogy Arita külügyminiszter tegnap a külföldi sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy azok a tiltakozások, amelyek Anglia, Franciaország és az USA részéről Hainan megszállása miatt érkeztek, egyáltalában nem zavarják a katonai intézkedések menetét. Japán halad előre a maga útján mindaddig, amíg célját el nem éri. Ázsia keleti része a sárga fajé, amelyet ön-

Grina Zeiles Zejfajás BIZTOS ELLENSZERE JAWOL

Oroszországgal kötött halászati egyezmények számára biztosítottak. A japán halászat egyre fejlődött és az utolsó évtizedekben a statisztika meredeken emelkedő számokat mutatott fel. Nem csoda ezek után, hogy Japán körömszakadtáig harcol halászati jogaiért és még háboru árán is meg akarja védeni milliárdos érdekeit.

„Anglia és Franciaország katonai helyzete sokkal kedvezőbb ma, mint a csehszlovák válság idején”

— írja a New-York Times. Badoglio marsall tripoliszi körutja Roosevelt nemzetközi válság közeli lehetőségétől tart

London, február 20. Chamberlain ma reggel kihallgatáson fogadta lord Stanhopet, az admirális első lordját, Chatfield lord nemzetvédelmi minisztert és Sir Roger Backhouse admirálist, a tengerészet első lordját. Az alsóház ma kezdi meg a nemzetvédelmi tervek pénzügyi részére vonatkozó törvényjavaslatok vitáját. A lapok szerint a munkáspártiak felvetik azt a kérdést, hogy háboru esetén nagyobb haderőt küldjenek a kontinensre. Washington, február 20. Reynolds szenátor, a szenátus katonai bizottságának tagja, rádióbeszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy Amerika légi haderőjét fokozni kell, mert az Északamerika Egyesült Államok feladata, hogy a béke védelmezője legyen. Amerika kormánya sohasem gondolt és jelenleg sem gondol arra, hogy mások ellen támadást intézzen. De viszont meg-

felelő módon fel kell készülnie arra, hogy egy esetleges Amerika ellen intézett támadást sikeresen tudjon elhárítani.

Roosevelt borulató nyilatkozata

Newyork, február 20. Roosevelt elnök ma hajóra szállt, hogy résztvegyen a tengeri haderők gyakorlatán. A hajózási előtti nyilatkozatot adott az újságíróknak, amelyekben többek között a következőket mondta: — Lehetséges, hogy ha nyugtalanító hírek érkeznek külföldről, rövidesen visszatérek Washingtonba.

Ebből a nyilatkozatból arra következtetnek, hogy az Egyesült Államok elnöke nem szűzül meg a válság közeli lehetőségétől tart. Bizonyos ellenzéki körök azzal akarják magyarázni Roosevelt ezen nyilatkozatát, hogy az elnök a francia repülőgéprendelés és más belpolitikai zavarok felől külpolitikai irány-

ba akarja elterelni a közfigyelmet. A Boston Monitor című lap szerint a repülőgépvásárlás ügyéből kifolyólag bizonyos személyi változások várhatók a katonaságnál.

„Megváltozott a helyzet”

Newyork, február 20. A Dzsibuti és Britrea közötti zónának francia csapatok általi történt megszállása kapcsán a Newyork Times többek között a következőket írja: „Franciaországnak elege volt az egyszerű szóbeli tiltakozásokból. Most már tettekhez folyamodik. Most Mussolinin illeti meg a szó. Lehetetlen jóslatokba bocsátkozni ezen diplomáciai és katonai akció kimenetelét illetően. A helyzet ma nem azonos azzal, amely a müncheni értekezletet megelőzte. Az igények most közvetlenül Franciaország címére szólnak. De Franciaország és Anglia katonai helyzete ma sokkal jobb, mint amilyen a csehszlovák válság idején volt. A totális államok felfogása ma sokkal megosztottabb, miatt a demokráciák szilárd és egységes.

Badoglio marsall tripoliszi útja és a német kommentárok

Róma, február 20. (Rador). Badoglio marsall Tripoliszba érkezett, ahol Balbo marsall, Tripolisz kormányzója fogadta.

Az Havas távirati iroda jelenti: A libiai olasz csapatok megerősítése nagy érdeklődést keltett a német közvéleményben, amely ezt a lépést válaszul könyveli el az algíriai és tuniszi francia katonai intézkedésekre, amelyeket a francia-olasz feszültség kezdete óta foganatosítottak.

A Berliner Zeitung am Mittag feltűnő cikkben adja hírül Badoglio marsallnak Libiába való elutazását, aki az utonnan Afrikába küldött helyőrségeket fogja megtekinteni. Nincs kizárva — írja a lap —, hogy Olaszország növelni fogja afrikai csapatteinek számát. Ezekkel az intézkedésekkel Olaszország meg akarja mutatni hogy nem akar meglepetések elé kerülni Afrikában. Olaszország elhatározását közölte az angol kormánnyal, rámutatva arra, hogy Olaszország hű marad az angol-olasz egyezményhez, ez azonban nem jelenti azt, hogy Olaszországnak meg van kötte a francia-olasz ország által foganatosított új intézkedésekkel szemben.

Lyon, február 20. Gamelin tábornok, francia vezérkari főnök ma légvédelmi gyűlésen elmékölt, amelyen a polgári és katonai hatóságok képviselői is résztvettek. Jelen volt Herriot is, mint Lyon város polgármestere.

Román-magyar-cseh vasuti értekezlet a prága-halmi vonalról

Satu-Mare, február 20. Jólinformált és közelről érdekelte körökből származó értesítéseink szerint ezen a héten Budapesten vasuti értekezlet lesz a román, magyar és cseh államvasutak megbízottainak részvételével a halmi-prágai vasuti összeköttetés újrafelvételéről. Az értekezleten a német kormány megfigyelője is résztvesz, tekintettel arra, hogy a közvetlen halmi-prágai vasuti kapcsolathoz a német birodalomnak fontos érdeke fűződik. A multban ugyanis Romániának Németországba irányuló sertes-exportját Halmi határállomáson keresztül bonyolították le, ami vasútonként 8-9000 lej fuvardíj-külbözetet jelentett, a mostani helyzettel szemben. Szatmár megye haladó gazdasági élete nagy reményeket fűz a halmi-prágai vasuti összeköttetés újbóli felvételéhez.

— Chamberlainé teát adott a kormány, az alsóház, a lordok háza és két bányamunkás számára. Londonból jelentik: Chamberlainé munkás teadélutánok sorozatát rendezte a miniszterelnöki palotában, hogy a miniszterelnök a teázóasztal körül találkozhassék minden iparág munkásságának néhány jellegzetes képviselőjével és fesztelen kedélyes beszélgetés során ismerje meg a munkásság őszinte felfogását a kormány terveiről, a munkások bajairól és kívánságairól. Az első „szénbányász-tea” vendégei voltak a kormány, az alsóház és a lordok háza több tagján kívül John Scaife és John Spouge bányászok, akik a Nottingham megyei Harworth szénbányában dolgoznak. Chamberlainé személyesen mutatta be bányászvendégeit a miniszterelnöknek. Scaife kijelentette, hogy üzenetet hozott Chamberlain számára a bányászoktól. „Mi, Nottingham megyei bányászok — mondotta — arra kérjük önt, folytassa a béke érdekében vívott küzdelmét, amelyet a legmelegebb érdeklődéssel kísérünk, mert a béke jólétet jelent és a jólét a bányászok számára is jobb idöket hoz”. Chamberlain miniszterelnök köszönettel vette tudomását az üzenetet, kijelentve, hogy a nép bizalma és támogatása nagyban megkönnyíti számára felelőssége súlyos terhének viselését. A miniszterelnök még hosszabb ideig beszélgetett a bányászokkal, akikkel közölte, hogy még hátra vannak ugyan bizonyos nehézségek, de a legsúlyosabbakat már sikerült lektüdeni.

TEL. 3183.

P. O. B. 601.

TEL AVIV

52, ACHAD HAAM STR.

ELISMERTEN LEGJOBB SZALLODA A VÁROS KÖZPONTJÁBAN. A BANKOK ÉS KERESKEDELMI KÖZPONT KÖZVETLEN KÖZELÉBEN.

— SZEP ARNYÉKOS KERTTEL KÖRÜLVÉVE. — HIDEG ÉS MELEG VIZ. — PRIVÁT FÜRDŐSZOBÁK. — KÖZPONTI FÜTÉS. — ELSŐ RANGU KONYHA. — MAGYAR ÉS ROMÁN KISZOLGALÁS. — KEDVEZŐ ÁRAK.

SPORT

Szép játékkal döntetlent ért el a NAC Kolozsváron a Viktoria ellen

Egy héttel a bajnoki szezon előtt az összes csapatok szerepeltek

Cluj, február 20. Egy héttel a bajnoki nyitány előtt az utolsó erőpróbákat tartották a Nemzeti Bajnoki csapatok. Majdnem valamennyi BN csapat játszott és igen színvonalas mérkőzéseken érdekes eredmények alakultak ki. Eredmények:

Cluj, NAC—Victoria 2:2 (1:1). 1200 néző előtt igen színvonalas játék alakult ki. Bíró dr. Russu. A 12. percben Spielmann lövi a vezetőgólt. A 41. percben a Victoria Cociuban II révén egyenlít. A szünet utáni 20. percben Spielmann ismét vezetést szerez a pompásan játszó NAC-nak. Taranu a 39. percben egyenlít. A mezőny legjobbjai: Spielmann, Juhász és Haláti, illetve Cociuban I, Pál és Pop III. A NAC ezúttal is igen szépen játszott. A két csapat összeállítása:

NAC: Császár, Ujváry, Sarkady, Krausz, Juhász, Borbély, Borgea, Pap, Spielmann, Széles, Haláti.

Victoria: Munteanu (szünet után Sepsi), Chendrean, Cociuban I, Pál, Pop III, Nistor, Taranu, Szántai, Cociuban II, Felecan II, Căpusan.

Arad. AMTE—Ripensia 4:2 (1:1). 1500 néző, bíró Maceanu. A 10. percben Slivatz öngójjal 0:1, a 19. percben Perneký 1:1. A második félidő 10. percében Bernoser 2:1, a 15. percben Dobay 2:2, a 32. percben Batrin 3:2, a 38. percben Reinhard 4:2.

Timisoara. Kinizsi—Gloria 5:1 (4:0). 1000 néző, bíró Vuia kapitány. A 4. percben Małita 1:0, a 14. percben Szilárd 2:0, a 32. és 37. percben Klimek 4:0. Szünet után a 25. percben Bajusz, a 35. percben Mercea 5:1. Marainut (Gloria) az első félidő 30. percében nem tudott érvényesíteni egy tizenegyeset.

Resita. UDR—Vulturii 6:0 (0:0). 800 néző előtt Zsizsik, König és Pecuraru két-két góljával győzött az UDR.

Bucuresti. Venus—Juventus 2:1 (0:0). 4000 néző előtt a 6. percben Ploesteanu 1:0, a 12. percben Praszler egyenlít 1:1, a 25. percben Orza 2:1.

Marinescu tábornok interveniál a kormánynál a sportélet segítése érdekében

Bucuresti, február 20. Sidorovici örnagy országparancsnok jelenlétében ünnepélyes külsőségek között folyt le a sportszövetségek elnökeinek hivatalos esküütélése. Az esküütétel szertartás után Sidorovici örnagy tartott beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy az „Országorszervezet” szerepe új korszakot nyit a román sport életében. Marinescu tábornok-miniszter, a labdarugószövetség elnöke, kihangsúlyozta, hogy az ország nagy gyár vállalatok és kereskedelmi üzemei nem mutatnak kellő érdeklődést a sport iránt. A kérdést a kormány fogja rendezni.

Az esküütelt követő értekezlet résztvevői meggyőztek abban, hogy a jelenlegi szövetségi elnökök kinevezése három évre szól. Megbeszélést Románia részvételét a helsinki olimpián, valamint a román versenyzőknek a külföldi versenyeken való szereplését.

Az ülés résztvevői foglalkoztak a kisebb-

Egyéb belföldi eredmények

Cluj, Universitatea—ECHO 4:0 (3:0). Benkő 2, Taranu és Ioanovici a góllövők. Victoria B)—Haggibbor 10:1 (5:1). A Haggibbor teljesen tréning nélküli játszott egész télen edzésben levő jóképességgel ellenfelével. Câmpia Turzii. Sodoronypár—Torda vegyes 8:1 (3:0). Szaniszló 3, Felezeu 2, Rotaru 2 és Kiss.

Ploesti. Tricolor—Prahova 2:1 (1:0). A Tricolorban játszott az új cseh játékos, Bartunek is.

Galati. FC Rapid—Gloria 2:0 (1:0). Bucuresti. Sportul Studentesc—Makkabi 5:2 (4:0).

Az Unirea Tricolor tegnap Dombrowski főpolgármestert választotta meg elnökévé. Az elnökválasztás után az egyesület labdarugó játékosai kijelentették, hogy addig nem játszanak, amíg V. Negulescu helyett nem N. Lucescu tölti be az ügyvezető elnöki teendőket.

A labdarugószövetség tegnapi közgyűlésén Marinescu tábornok elnökletével elhatározták, hogy a szövetségi funkcionáriusok csak egy tisztséget tölthetnek be. Az egyesületeket csak elnökeik, vagy hivatalos megbízottak képviselhetik, de semmiesetre sem szövetségi emberek. A labdarugószövetség vezetőségének tagjait a következőkben választották meg: Lăviu Juga, Radu Jonel, Birlescu Nicolae, Leonte Silbermann és Paul Costescu. Pótagok: Bucur Bărsu és Ioanovici.

KÜLFÖLD

Lille. Észak-Franciaország—Budapest 2:1 (1:1).

Budapest. Ferencváros—Szolnok 5:3 (2:2). Ószi elmaradt mérkőzés.

Párizs. Párizs—Prága válogatott 1:1. A franciák vezetőgólját a csehek tizenegyesből egyenlítették. 60 ezer néző.

Kairó. Kairó válogatott—TMAC 4:1 (2:1). A temesvári csapat veresége egyiptomi túráján. A TMAC egyetlen góját Reuter lötte.

segeknek a nemzeti csapatban való szereplésével és elhatározták, hogy a nemzeti elemet előnyben részesítik a válogatásnál. Külön érdekességet jelent Marinescu tábornoknak a labdarugószövetség elnökének a kijelentése, amely szerint a nemzetiségűes folyamatot csakis természetes kifejlődés útján lehet megvalósítani. Végül Sidorovici örnagy biztosította a jelenőket, hogy az „Országorszervezet” mindent megtesz arra vonatkozólag, hogy az államvasutak vezetősége és a posta vezérigazgatósága megadja a sportegyesületeknek a kért kedvezményeket.

A CFR 75 százalékos kedvezményét illetőleg a Straja Tării kérti fogja, hogy a Nemzeti Bajnokság mérkőzéseire utazó és a román szövetségek által rendezendő versenyeken résztvevő sportolók kaphják meg az eddig már élvezett kedvezményt.

APRÓHIRDETÉSEK

UJ MINTAKKAL BŐVITETTÜK dúsz választékot vert csipkeszövet mintaterminket. KIVANT MÉRLETBEN DER-BESC függönykelléscsokszámban. Gólya-áruház feletti emeleten.

RÁDIÓASZTALKÁRA, COMODRA, TALALÓRA, VITRINBE NIPPEK ALÁ több ezer különböző méretű és alakú terítő és motív elárúsítása szenzációsan olcsó árakban DER-BESC függönykelléscsokszámban.

Kívándorlók, akik pékipart tanulnak, rendeljék meg a 240 oldalas román nyelvű dr. Mărașu—Szilassy: Tehnologia Industrii de Brutarie című szakkönyvet. Ára félvázsonkötésben 300 lej, plusz portó. Megrendelhető: Gazeta Brutarilor Timisoara III. Str. Brăncoveanu 86.

Amatőr-fényképezők felvételeit, másolatait jutányosan dolgozza ki Friedmann (Fotóartíst) Cluj, Regina Maria 46. Amatőrök átjuttatásának oltatása.

Ajánlok elsőrendű, elismerten legszebb, tiszta kóser libahaját és füstölt libamellet legolcsóbb napi áron. Steiner Mórné Arad, Piața Gen. Cernat 11—12.

Megvételre keresem „Israelitische Jahrbuch für Ernst und Scherz, Pest 1859, herausgegeben von Winter” című könyvet. Magas árat fizetek. Schön Dezső Oradea, Str. Millerand 4. Telefon 15-07.

Palesztinába utazom márciusban, ottani komolyabb üzeti megbízásokat vállallok. Kasztenbaum Miksa Oradea, Str. Regele Carol II. 4. Telefon 19-35.

„Erzieherin” sehr intelligent, perfekt deutsch, rumänisch, jiddisch, hebräisch event, englisch mit Pratis wünscht Aufnahme in vernehmes jidd. Familie. Aubste unter „Perfekt” an d. Adm. des Blattes.

16 éves fiam részére teljes ellátást keresek. Címet „Jobb családnál” jelígre kérek.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Szombat este lesz a Váloók premierje

Hunyady Sándor remék új vigjátéka estéről estére tejt házakat vonz. A színház nagy érdeklődésre való tekintettel kedd este is a Havasi napsütés adja.

Mildred Harris világhírű vigjáték-ujdonságának, a Váloóknak premierje szombat este lesz.

Szerda este az évad legnagyobb sikerének, a Francia szobalánynak lesz a 23-ik előadása.

Csütörtök este: A cigány diszelőadása

Ünnepi este lesz csütörtökön. Az EGE országos kiállítás alkalmából diszelőadást tart a színház a három hóstáti földészalárda közreműködésével. Színrer kerül Szigligeti híres népsziműve, A cigány, amely tudvalevőleg Kádár Imre átdolgozásában, Csiki Endre zenéjével felfrissítve az utóbbi esztendő egyik legnagyobb sikere volt. Harmáncgyedszer kerül most színrer A cigány új formájában.

A cigány ezúttal új szereposztásban megy. Tóth Elek, Fényes Alice, Tompa, Jeney, Csóka megtartották páradés szerepeiket, de Gyurít Nagy István, a földesurat Kovács György alakítja. Erzi szőlőját Radó Évatánolja.

Pénteken lesz a hangverseny-évad nagy eseménye: Ungár Imre hangversenye

Imre néhány lapszemélvény a világhírű zongoraművész kritikáiból, aki tudvalevőleg 1932-ben megnyerte a varsói nemzetközi Chopin-verseny első díját, ughogy az egész világ tele volt a világtalan zongoraművész dicsőségével.

... Ungár Imre igazi belső vízióval kelti életre a legnehezebb műveket is. Beethoven sorsát senki ilyen világosan és tisztán tolmácsolni nem tudja. (Neue Freie Presse.)

... Tökéletés technika, a legragyogóbb szellemmel párosulva. Chopin igazi póttája Ungár Imre. (Corriere della Sera.)

... Ungár Imre elérkezett a művészet csúcsára. A legtisztább stíust, monumentális felépítést, grandiózus erőt hozza... (Pesti Napló.)

Hasonlóan írta London, Párizs, Varsó, Berlin, Amszterdam, Hága, Zürich, Mánó, Genf, Helsingfors, Vilna, Krakkó, Bucuresti, Konstantinápoly, Szalonik, Belgrád, Kairó, Alexandria, Tel-Aviv, Jeruzsálem, Haifa, stb. legnagyobb lapjai.

HETI MŰSOR:

Kedd fél 9: Havasi napsütés. (Hetedszer.)

Szerda fél 9: Francia szobalány.

Csütörtök fél 9: A cigány. (Diszelőadás az Erdélyi Gazdasági Egylet országos kiállítás alkalmából. Szigligeti Ede halhatatlan népsziműve, Kádár Imre átdolgozásában, Csiki Endre zenéjével a Bartók—Kodály gyűjtés alapján. Új bemutatásban, új szereposztásban. A Bocskay ref. földészalárda, a Bethlen Gábor ref. földészalárda és a Hádvel földészalárda közreműködésével. Fényes Alice, Tóth Elek, Nagy István, Jeney János, Kovács György, Tompa Sándor, Csóka József, stb. fellépésével. Rendes helyárrakkal.)

Péntek 9: Ungár Imre, a világhírű magyar zongoraművész egyetlen hangversenye. Műsor: I. rész. 1. J. S. Bach: Preludium és Fuga a „Wohltemperiertes Klavier”-ből. a) f-moll, b) Es-dúr.

2. Mozart: A-moll szonáta (Allegro maestoso, Andante cantabile con espressione, Presto). 3. Beethoven: Es-dúr szonáta op. 109. (Vivace ma non troppo, Praestissimo, Cantabile con intimissimo sentimento). II. rész. 4. Chopin: G-dúr nocturno op. 37. No. 2., Scherzo H-moll op. 20. Berceuse, Etudes a) f-moll, op. 10. No. 9. b) a-moll op. 25. No. 11.

5. Chopin: Andante spianato és Polonaise brillante.

Szombat este 9: Váloók. (Mildred Harris világsikert aratott vigjáték-ujdonsága. Stella Adorján fordításában. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Paál Magda, Feledi Éva, Kovács György, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád, stb. Premierbérlet 26. sz.)

Vasárnap d. u. 3: Fűszer és csemege. (Olcsó helyárrakkal.)

d. u. Váloók.

este 9: A csikós.

Hétfő d. u. 3: A vén baltancsós és fia a huszár. (Olcsó helyárrakkal.)

d. u. 6: Hazajáró lélek. (Kilencedszer.)

este 9: Váloók. (Harmadszor.)

Kedd fél 9: Váloók. (Negyedszer. Rendes bérlet 26. sz.)

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Az év legnagyobb zenei filmeseménye! Irving Berlin 29 slágere egy csokorba fűzve. Új világ hajnalán. Főszerepekben: Tyrone Power, Alice Faye és Don Ameche. Számozott helyek elővételben. Telefon 37-05. Telkintse meg a Constructio kirakatát.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premier! Csavargók. O. E. Ziehrers világhírű vígoperettje. Filmre írta: Cziffra Géza. Főszereplők: Paul Hörbiger, Erika Drusovich, a belgrádi operettzínház primadonnája, Lucie Englisch. A film előtt: Új világhírű.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Rejtett könnyek. Nino Martini világhírű tenor egyetlen filmje, végig szellemes vigjáték.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Réztábla a kapu alatt. Cronin világhírű regényének csodálatosan szép filmváltozata, rendezte King Vidor, főszerepekben: Rosalinda Russel és Robert Donat.

RIO MOZGÓ MŰSORA:

(Volt Munkás mozgó)

Ma 3, 6 és 9 óra: Két sláger, egy helyár!

I. A fekete arany. Társadalmi dráma. Fősz.: Iréne Dun, Randolph Scott és Dorothy Lamour. II. A kalandor. Megható filmdráma. Fősz.: Victor Francen, Henri Rollan és Blanche Montal.

Következő műsorunk február 23—26-ig:

I. Grand kapitány gyermekei. II. A három aranyos kis gangster. Fősz.: Jackie Cooper, Mikey Roney és Fredie Bartholomen.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

I. Allah kertje. Szines film. Főszerepekben: Charles Boyer és Marlene Dietrich.

II. Nászút a hóban. Erotikus film. III. Új híradó.

Jön: Lord Nelson győzelme.

Igen, is

benn vagyunk

nézi a kocsm

nyit, bejött

ha bejött ve

csengő a ko

a csengő. D

san látni le

tént be is c

hette meg a

bujhat át a

látni, a sön

klincs felet

lépteket ha

Tudja, hogy

nem gyerek

néz Sulem

lem a hossz

motyog, ho

gyunk fogv

pipájába,

kaszon val

ideig ürese

határozassa

kaszakadtá

— Ki int

Sulem a

heget a ho

telen pir

a hangjába

— Már

tőle, Szuk

Szrule J

árnyalattal

máskor.

szája rem

ügyeszik

nül kérde

— Mi d

Könyvkötészeti munkákat zlésezen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészet.

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

KÜ

Megkeze enge

E héten az i

Bucuresti, feb gazdasági minis 1939 első negy lek kiadására. zatot, amelynek gi miniszterium portengedélyek kiírings államo kerülnek kiadá anyagaival ka államokba szó a kereskedelem

A rende

Bucuresti, f husz vezető bu intézett a Ban Jegybank legu devizarendelke helyezését, va te. A Banca N randumra köv részben honoz lalt kívánság szerint a ban kiadhatják a importtal kapvó bank nem zólni a devizá sem. Ezenkiv seket is enge sége.

A Jegyban

után a korlá

NE F

— Igen, is

benn vagyunk

nézi a kocsm

nyit, bejött

ha bejött ve

csengő a ko

a csengő. D

san látni le

tént be is c

hette meg a

bujhat át a

látni, a sön

klincs felet

lépteket ha

Tudja, hogy

nem gyerek

néz Sulem

lem a hossz

motyog, ho

gyunk fogv

pipájába,

kaszon val

ideig ürese

határozassa

kaszakadtá

— Ki int

Sulem a

heget a ho

telen pir

a hangjába

— Már

tőle, Szuk

Szrule J

árnyalattal

máskor.

szája rem

ügyeszik

nül kérde

— Mi d

KÖZGAZDASÁG

Megkezdték a folyó negyedévi import-engedélyek kiadását a kliringes államokba

E héten az ipar nyersanyag-szükségletének fedezésére szolgáló import-engedélyeket adják ki

Bucuresti, február 20. Bujoiu nemzetgazdasági miniszter pénteken írta alá az 1939 első negyedére szóló importengedélyek kiadására vonatkozó együttes táblázatot, amelynek alapján a nemzetgazdasági minisztériumban ma megkezdték az importengedélyek kiadását. E héten csak a kliringes államokba szóló importengedélyek kerülnek kiadásra és csak az ipar nyersanyagaival kapcsolatban. Az ipar többi államokba szóló engedélyei, valamint a kereskedelem importengedélyeinek ki-

adása csak a jövő héten történik meg. Az iparvállalatok kliringes államokba szóló engedélyeit a külkereskedelmi irányító igazgatóság következő osztályai adják ki: A) osztályon: a 274, 494, 862, 863 és 864. vámtarifátétel alatt szereplő nyersanyagokat, a B) osztályon: a 862, 864, 1006 és 1030-1033. vámtarifátételek alatt szereplő nyersanyagokat, a C) osztályon: a 413, 274, 862, 863, 874, 1031, 1033 és 1569 vámtarifátételek alatt szereplő nyersanyagokat.

A Banca Naționala újabb magyarázó rendelkezéseket adott ki a szabadforgalmi devizákkal kapcsolatban

Bucuresti, február 20. Megírtuk, hogy a husz vezető bucaresti bank memorandumot intézett a Banca Nationalához, amelyben a Jegybank legutóbb kiadott szabadforgalmi devizarendelkezéseinek hatályon kívül helyezését, vagy lényeges módosítását kérte. A Banca Naționala vezetősége a memorandumra körlevélben válaszolt, amelyben részben honorálta a memorandumban foglalt kívánásokat. A magyarázó rendelet szerint a bankok előzetes engedély nélküli kiadhatják a szabadforgalmi devizát az új importtal kapcsolatban is. A devizát átvevő bank nem köteles az eladó bankkal közölni a devizát vásárló importőr cég nevét sem. Ezenkívül még más kisebb könnyítések is engedélyezték a Jegybank vezetősége.

bankok — kisebb keretek között — ismét megkezdték a szabadforgalmi devizák adás-vételét. A piacon jelenleg a kínálat dominál a legtöbb szabadforgalmi devizában.

A Banca Românească 11 százalékos osztalékot fizet. A Banca Românească szombaton tartotta meg ezévi rendes közgyűlését. A közgyűlés elfogadta a zárszámadásokat és 11 százalékos osztalék fizetését határozta el.

A román-bolgár kereskedelmi kamara megkezdte működését. A Hivatalos Lap szombati száma közli azt a kormányrendeletet, amelynek alapján engedélyezték a román-bolgár kereskedelmi kamara működését. A román-bolgár kereskedelmi kamara már meg is kezdte működését a bucaresti Kereskedelmi és Iparkamara palotájában.

Az 1938. év folyamán 6 milliárd 300 millió lej új tőkét fektettek be az iparba és kereskedelembe

A Banca Naționala közgyűlése

Bucuresti, február 20. A Banca Naționala közgyűlését vasárnap délelőtt tartották meg, a szokásos külsőségek mellett. *Mitru Constantinescu* bankkormányzó, mint elnök nagyvonalú exozében ismertette a Jegybank múlt évi működését és — mint a kormány aktív tagja — kitért a kormány gazdasági politikájára is. Ezzel kapcsolatban vázolta a mezőgazdaság, az ipar, és kereskedelem 1938 évi fejlődési lehetőségeit, amellyel kapcsolatban megemlítette, hogy a *belföldi iparba és kereskedelembe az 1938. év folyamán 6 milliárd 300 millió lej új tőkét fektettek be*. A külkereskedelmi mérleggel kapcsolatban megemlítette, hogy az 1938. év első negyedében passzív volt, 1938 április 1-től december 31-ig

azonban 3 milliárd 952 millió lejt tett ki a kiviteli többlet, a külkereskedelmi mérleg aktívuma. Ezután a Jegybank évi jelentésének más részleteire tért át, amelyet az Uj Kelet február 11-i számában részletesen ismertettünk.

A közgyűlés elfogadta a zárszámadásokat, meglehetősen részletesen M. Constantinescu bankkormányzót és a Jegybank vezetését és elhatározta, hogy — a múlt évihez hasonlóan — 10 százalékos, részvényenként 300 lejes osztalékot fizetnek, amelyből levonásba kerül a 80 lejes osztalékéleg. Ezt követően a közgyűlés egy igazgatósági és egy felügyelőbizottsági tagot választott.

Megindul a dunai hajózási forgalom. A Dunán a jégzajlások befejeződtek és így egyes szakaszain már hajózható, sőt egyes szakaszokon a társaságok már meg is indították próbajárataikat. Amennyiben az időjárás kedvezőtlenre nem fordul, úgy a szokott időben — március első napjaiban — a Duna összes szakaszain megindul a hajózási vállalat egy új hajót bocsátott vízre, amely Bécs és Giurgiu között fogja a forgalmat lebonyolítani.

Megjelent a marha- és lóborók forgalombahozatalára vonatkozó rendelettervezet végrehajtási utasítása. Megírtuk, hogy a kormány rendeletet adott ki, amely szerint az egyenként 16 kilogrammál súlyosabb marha- és lóborók a rendeletben felsorolt városokban felajánlandók a hadfelszerelési minisztériumnak és csak a hadfelszerelési minisztérium által át nem vett, ilyen borók hozhatók szabadforgalomba. A kormányrendelet végrehajtására a hadfelszerelési miniszter most adta ki a végrehajtási utasítást, amely részletesen szabályozza a marha- és a lónyersborók forgalmát és az árak megállapítását, ugyszintén a borsgyárak belföldi nyersanyag ellátását. A végrehajtási utasítás a hivatalos lap február 17-i, pénteki számában jelent meg.

Zürichi árfolyamok. (Február 20): Márka 176.75, holland forint 236.25, dollár 440.62, font 20.655, francia frank 11.67, olasz lira 23.175, csehszlovákia 15.075, pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.12, belgas 74.275.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.31—143.88
font	662.40—672.74
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.76—76.93
svájci frank	32.09—32.57
francia frank	3.56—3.77
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csehszlovákia (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai hullámzóak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1720
angol font, 30%-os szabadkvóta	1640—1650
angol font, 20%-os kvóta	1290—1300
angol font, 40%-os kvóta	1015—1020
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	183
dollár, 30%-os szabadkvóta	352
svájci frank, 30%-os kvóta	78—80
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.20—9.40
belgas (kliring)	56
belgas, 15%-os	—
svédkorona, 30%-os kvóta	84

NE FELJ SZOLGÁM JAKOB

— Igen, igen, — hebegi Szrulle Jantev — benn vagyunk az egérfogóban. — Meredten nézi a kocsmajót, amely most halkan megnyitott, bejött rajta valaki. Azaz hogy nem, ha bejött volna valaki, megszólalt volna a csengő a kocsmajót felett. Most hallgatott a csengő. De hogy az ajtó megnyitott, világosan látni lehetett. Csak része nyitott, és tüstént be is csukódott. A pedzöje nem is érintette meg a csengőt. Így csak apró gyerek bujhat át a résen, de a söntés lécein át nem látni, a söntésből a szemhatár közvetlenül a kilincs felett kezdődik. Szrulle Jantev puha léptekeket hallott és minden ízében reszket. Tudja, hogy a vendég a söntés ajtaján innen nem gyerek és nem is emberi lény, tétován néz Sulemre, vajjon az is tudja-e? De Sulem a hosszú pipaszárral a szájában csak motyog, hogy meg vagyunk fogva, meg vagyunk fogva, és dohányt tömköd a cseréppipájába, amelyet a rejtélyes talmudi szakaszon való nagy-nagy álmélkodásában jóideig üresen szitt. Szrulle Jantev hirtelen elhatározással felrántja a söntésajtót és torokszakadtából ordítani kezd.

— Ki innen! Ki innen! Mars ki!

Sulem a fiu vörös arcát figyeli és a friss heget a homlokán, amely fehéren ég a hirtelen pir közepette. Enyhe szemrehányással a hangjában jegyzi meg.

— Már megint az a bakter? Mít akarsz tőle, Szrulle Jantev?

Szrulle Jantev arca ismét színtelen. Egy árnyalattal talán még színtelenebb, mint máskor. De ezt Sulem nem látja. Hogy a szája remeg azt se látja. Szrulle Jantev ügyeszkiz palástolni igaztosságát. Kelletlenül kérdezi:

— Mi dolga a Bakternek a kocsmban?

Itt semmi keresnivalója.

A lompos Bakter besurran a söntésbe és mitemsem törődve Szrulle Jantev nagy ellen-szenvével, a fiura emeli borzas fekete fejét s csóválgatja hosszú lompos farkát. Ahogy néz rá nagy sötét szemével, mintha mondani akarna neki valamit.

— Milyen rossz vagy a kutyához. Pedig a kutya szeret téged.

— Engem ne szerszen, — feleli Szrulle Jantev morcosan.

Kimegy a kocsmból anélkül, hogy akár-csak egy szóval is segítségére lenne Sulem-nak a talmudi probléma kibonyolításában. Ezt Sulem ezúttal is rosszvéven veszi tőle, de mint máskor, most is megbocsát neki. Titokban még örül is, hogy amennyiben megtalálja a megoldást, egyedül, minden idegen beavatkozás nélkül találta meg.

Bakter se marad a kocsmban, utánasiet Szrulle Jantevnak.

Miért irtózott úgy a kutyától Szrulle Jantev, miért gyűllötte oly vad és babonás gyűlölettel Baktert? Ősz végén bukkant fel az állat, két-három héttel karácsony előtt. Már nem tudni, Goldeval jött-e, vagy Zevvel, a furulyás zsidóval, amikor Mendel hazavitte Goldelet, a kutya ottmaradt a faluban és Zevhez csatlakozott s amikor Zev is elment, már őt sem akarta követni. Szrulle Jantev-hoz szegődött és állandóan a nyomába volt, mint az árnyék. Talán nem is Mendel halász kutyája volt és Zev kutyája sem, hanem valami kóborló jószág, amelynek tetszett az országút zsidója, a zsidó furulyája és különös üzlete. A furulyás zsidót másképpen „hajás zsidónak” is nevezték. Két nagy batyut cipelt, az egyiket a mellén, a másikat a hátán. A melén volt az áru, a hátán az

áru. Elöl a kiadás, hátul a bevétel. A szalagért, zsebkendőért, selyemfendőkért nem muszáj volt okvetlenül pénzt adni Zevnek, elfogadott ő egyebet is. Tojás, liszt, tyukocskák nem kellett neki, holott a többi fütyölős zsidónak pénz híján ez is jó volt. A hajás zsidó csak rázta a fejét, akármit kínálta neki.

— Pénzt, vagy haját, asszonyosság. Pénzt, vagy haját, szücsécskék.

Megfogdosta a lányok copfjait, turkált az ifjasszonyok hajában, nézegette napfénynél, gyertyafénynél, még bele is szagolt. Tréfás zsidó volt, a fehérmép sokat nevetett, mialatt ő a még eleven fizetséget vizsgálta, de ha elment a faluból, volt ott sopánkodás, sirás, veszekedés, még a Jehováját is elátkozták a hajásnak, mert drága szép szőke, barna és fekete hajkoronákat csalt le a nők fejéről és hagyott a helyében cifra színes rongyokat.

— Csak még egyszer merje ide betenni a lábát, — fenyegetőztek a falubeliek és főleg a lányok legényei, — innen a copfcsaló nem kerül ki élve.

Zev keveset hederített a fenyegetésre, alig teit bele félt, ott volt megint és hajtogatta a magát: „Pénzt, vagy haját, asszonyosság! Pénzt, vagy haját, szücsécskék!” Az asszony nép megint csak kuncogott, a hajás zsidót senki sem bántotta. Igaz, hogy akkorára már megnőttek a copfok és Zev olyan megbabonázóan tudott okoskodni.

— Jobb-e galambocskák, ha a fésű kopotatja el? Jobb-e ifjasszony, ha a gazda tépi ki, amikor hazajön a kocsmból? Az én ollóm finom, gyengéd, mint Noé apánk ojtókése.

S ha már olyan finom és gyengéd volt az ollója, engedelmesen alája hajította fejét a vászonnép. Ráadásul még selyemkendőt kapott, amellyel szépen eltakarhatják szegényüket és színes pántlikát is, amellyel bekötetik a varkocot, ha egyszer nemli kezd.

Szrulle Jantev akkoriban sokat tépelődött, mihez kezdjen, milyen üzletbe fektesse a pénzét. A szívében türelmetlenség égett és nagy mehetnek a talpában. Amióta Chájácska is meghalt, nem volt kedve Lápfalván maradni. Mendel, akinek a Tisza-Szamos és Kraszna szögében nagy halászlata volt és őt-hat legénymel dolgozott és Ujhelyre. Nyiregyszára és Miskolcra szállította áruját, csalogatta őt Naményra. Eleinte tetszett is

Szrulle Jantevnak az üzlet, a sok pénzés halál és arra gondolt, hogy ha kitanulja a mesterséget, a halban gazdag lápot kibéri és ott rendezi be üzletét. De egy péntek délután ott álldogált a konyhában és nézte, hogyan tisztítja az vagdosza Malke asszony a péntekestére való halat és ki tudja, miért, egyszerűen elment a kedve Mendel halász üzletétől.

Reb Jékev Ancsel is hívta magához Batizra, négy év alatt kitanulhatja a szappanfőző és a gyertyamártó mesterséget és ha pénze van, egy-két évvel hamarabb is. Már ment volna, de megint beleszólt Malke asszony. Malke asszony erről mitsem sejtett és maga Szrulle Jantev se tudott magának számot adni, hogyan is történt, hogy péntekesti gyertyagyujtásnál Jékev Ancsel ajánlata ellen döntött. A gyertyát Jékev Ancsel szállította és Malkele egyre többet gyujtott. Amikor jött, hétnél tartott, de hamarosan bevette a gyertyacsáládba a három árvagyereket is. Amikor Chájácska meghalt, lelkiismeretbántalmait voltak, gyujtott a gyerekek halott szüleiért is. Már tizenkét gyertya égett az asztalán, pontosan annyi, ahány törzse volt Izráelnek. Amikor két sapaót kezét az arcára borította és megáldotta a szombati fényeket, úgy világított a két keze s amikor leejtette a két kezét, az arca telve volt fényvel. Meg lehetett-e érteni, hogy Szrulle Jantev nem akart többé reb Jékel Ancselhez menni Batizra? Ezt sem értette meg senki, maga Szrulle Jantev sem.

Esténként hallgatta, ahogy Malkele aitat-ta a gyerekeit. „Áje, Szure Chájácska! Bölcsöd alatt gidácska”. A gidácska párja mandulával és mazsolával kereskedik a nagyvilágban. Akkor gondolt rá először, hogy neki is kellene menni, ki a nagyvilágba, hogy más legyen, több mint kocsmáros. De lehet-e mennie? Állt a sötét tornácán, nézte az apró ablakon át, hogy szoptatja Malkele a pufók kis Szure Chájét, aki maga az élet. Vagy megleste Malkelét, amint vetkőzött. Az asszony fehér kenőcsökkel kente a kezét és az arcát. Levette a kendőt a fejéről, a kontyos parókat is letette és fésülte hátra rövid, füsűs haját. Milyen különös volt így, milyen más! Magas homlokán, fénylő fekete haján az egy fagygyugyertya is tizenkét gyertya fényével világított.

(Folytatjuk.)

Posta
 Taxa postala
 Nr. 244716/929.
 Telefon: 18-60.
 Avonta 110, neg
 re 600, egészv
 dre: Havonta
 évré 12, egész
 dírtékek díjaz
 UJ KELET
 zsidóság
 Olikreink után
 rras megjelölés

UJ KELET Legújabb hírek

Vita a kolozsvári városházán a kerületi kapitányságok megszüntetéséről

Cluj, február 20. A közigazgatási kapitányságok feloszlata ügyében dr. Bornemisa Sebastian polgármester hétfőn délután hat órára véleményezés végett tanácskozássra hívta össze a város eddigi polgármestereit és alpolgármestereit, valamint az egyes kerületek képviselőit. A város volt vezetői közül jelen volt Victor Deleu és dr. Drăganu Nicolae egyetemi tanár volt polgármesterek, dr. Buzea Octavian és dr. Fedorca alpolgármesterek, Simon Traian volt városi tanácsos, míg dr. Bartha Ignác és Cosma a Háztulajdonosok Szövetségét képviselték. Dr. Bornemisa Sebastian rövid beszédében ismertette az összejtétel célját, rámutatva arra, hogy a közigazgatási kávéházak "szétválasztása" mellett két érv szól: 1. Az új közigazgatási törvény nem írja elő a közigazgatási kapitányságok fenntartását. 2. Költségvetési okok miatt. A közigazgatási kapitányságok fenntartási költségei ugyanis nagy összegekre rúgnak, súlyosan megterhelve ezáltal a városi költségvetést. A város vezetősége rendszeres heti összejövetelnek keretében foglalkozott a kérdéssel, amikor is az osztályvezetők fele a feloszlata ellen, másik fele pedig mellette foglalt állást.

Ezért gondolta a polgármester helyes megoldásnak a régi városvezetők és az egyes kerületek képviselőinek konzultálását. Ezután dr. Victor Pop városi főjegyző felolvasta az egyes ügyosztályok vezetőinek írásba foglalt véleményét, majd a volt városvezetők fejték ki véleményüket. Victor Deleu és dr. Drăganu volt polgármesterek, a régi közigazgatási rendszer hívei, határozottan a feloszlata ellen foglaltak állást. Majd Simon Traian volt városi tanácsos fejté ki véleményét.

Március 1-én lesz a pápaválasztás

Róma, február 20. Biztosra vehető már, hogy a bíborosok február 28-án este vonulnak be a konkávéba és március elsején lesz a pápaválasztás. Ha a szavazás eredménye nem hozná meg a kétharmad többséget, akkor addig folytatják a szavazást, amíg a kétharmad többséget valamelyik jelölt eléri.

Zavargások Szíriában

Beiruth, február 20. A szíriai kormány lemondása következtében sorozatos összetűzésre került sor Szíriában. Különösen La takia tartományban éleződött ki a helyzet, ahol kiküldötték a tartomány függetlenségét. Az összetűzéseknek számos halálos és sebesült áldozata van. Beiruthban bezárták az összes üzleteket.

Jelentkezés az Ujságíró-Céhbe

Cluj, február 20. Szamos tartomány hivatásos Ujságíró-Céhének elnöksége az alábbiakat közli:

Mindazok a hivatásos ujságírók, akik felvételüket kérik Szamos tartomány Ujságírói Céhébe, küldjék el kérvényeiket dr. Bornemisa Sebastian csehnök címére, Calea Motilor 59. szám alá. A kérvényhez az alábbi iratokat kell mellékelni:

1. Állampolgársági bizonyítvány közjegyzői másolata.
2. A hivatásos ujságírói minőség igazolása, (a hivatásos ujságírói minőséget valamely ujságíró-szervezet, vagy lapvállalat igazolásával, vagy nyugdíjpénztári tagsággal lehet igazolni.)

Dr. Bornemisa Sebastian, Szamos-tartomány hivatásos Ujságíró-Céhének elnöke.

Végh József, alelnök.

A Szamos-tartomány körzetéhez tartozó városok kisebbségi ujságíróinak egyesülete csoportjainak tagjait, irataik benyújtása után együttesen jelenti be a Céh vezetőségének.

Államcsinyt kísérelt meg és elesett a harcban a perui belügyminiszter

A kormányának sikerült elfojtania a zendülést

LIMA, február 20. Rodriguez tábornok belügyminiszter államcsinyt kísérelt meg, amelyet a kormányának sikerült idejében elfojtania. A lázadó belügyminisztert lelőtték a zendülők és a karhatalom közötti harcban. Az államcsiny-kísérelt nagy meglepetést keltett az egész országban. A zendülés elfojtásával helyreállt a teljes rend az országban. A helyőrségi csapatok a zendülés kitörése után nyomban felajánlották szolgálataikat a kormányának. Az elesett Rodriguez tábornok helyébe Arias Schreiber igazságügyminisztert nevezték ki belügy miniszterré.

Az angol-német kereskedelmi tárgyalások

után a közép- és kelet-európai államokkal kezd tárgyalásokat Anglia. A lengyel-orsz kereskedelmi szerződések

Berlin, február 20. Asthon Gwatkin, az angol külügyminisztérium gazdasági tanácsosa ma Berlinbe érkezett. Az angol-német kereskedelmi tárgyalások kapcsán a Reuer tudni véli, hogy semmilyen korlátozást nem fognak alkalmazni, hanem a két ország világereskedelmi politikájának minden ágát fel fogják ölelni a tárgyalások. A Financial Times diplomáciai szerkesztője hangsúlyozza, hogy Anglia tovább folytat-

ja külkereskedelmi politikájának megszerzését és az angol-német tárgyalásokhoz hasonló megbeszéléseket fog kezdeni a közép- és kelet-európai államokkal is. Moszkva, február 20. A Tass jelenti: Február 19-én Lengyelország és Oroszország között három egyezményt — kereskedelmi, áruforgalmi és kliring-szerződéseket — írtak alá.

Franco átalakítja kormányát

Párizsban kedvezően itélik meg Berard burgosi tárgyalásainak kilátásait

Perpignan, február 20. A Havas Távirati Iroda jelenti: Jólértesült nemzeti spanyol körökből származó jelentés szerint Franco tábornok miniszteri listát állított össze, amely rövidesen a jelenleg Burgosban működő kormány helyébe lép. Franco tábornok pedig, aki jelenleg az államfői, a generalisszimusi és a miniszterelnöki tisztséget tölti be, az utóbbit feladja és csupán az első két funkciót tartja meg. Valószínű, hogy a miniszterelnök Serano Suner jelenlegi belügyminiszter lesz. Serano, aki a Franco tábornok sógora, a falangisták egyik legaktívabb vezetője, barátja és munkatársa volt Joze Antonio Primo de Riverának, Jordana tábornok, helyettes miniszterelnök és külügyminiszter, valamint Fernandes Cuesta földművelésügyi miniszter és a falangisták egységes pártjának titkára, mint tárcanélküli miniszterek kerülnek be az új kabinetbe. A külügyminiszteri tárcát valószínűleg hivatásos diplomata kapja, míg a földművelésügyi minisztérium élére szakembert neveznek ki. Davila tábornok hadügyminisztert az északi hadsereg parancsnokát, vezérkapitányt, valamint a szárazföldi és légi haderők vezérfelügyelőjévé nevezik ki. Az új hadügyminiszter előreláthatólag Aranda tábornok, Oviedo város védője, vagy pedig Moscardo tábornok, Toledo hóse, az aragóni hadsereg vezére lesz. Baratech admirális valószínűleg a tengerészeti tárcát kapja, míg az igazságügyi tárca élén továbbra is Rodemo gróf marad. Pénzügyminiszterré Gil Roblest, vagy ennek egyik barátját, belügyminiszterre pedig polgári személyt neveznek ki. Az új kormányának összesen nyolc tagja lesz.

sokat folytatott le Jordana tábornokkal, a nemzeti spanyol kormány külügyminiszterével.

Léon Bérard vasárnap este a külügyminisztériumból kijött, a következő kijelentéseket tette az Havas tudósítójának:

— Szigorú fenntartással kell kezelnem a tárgyalásokat, mégis le szögezhetem, hogy kedvezők a benyomásaim a tárgyalások alapján. Nem hiszem, hogy szerda előtt újból felvegyem az eszmecsérek fonálát. Szerdán azonban újabb megbeszélés lesz Jordana tábornok külügyminiszterrel, aki időközben értekezni fog Franco tábornokkal.

Bérard hétfőn délelőtt felkereste az angol diplomáciai ügyvivőt, majd San Sebastianba utazott. Az Havas tudósítójának kérdésére Bérard kijelentette:

— Nem valószínű, hogy szerda előtt visszatérjek Párizsba. Ha szükségesnek bizonyul, hogy tárgyaljak Bonnet külügyminiszterrel, úgy azt minél hamarabb távbeszélő útján fogom megtenni.

A francia delegátusok és a spanyol diplomaták egyébként gondosan hangoztatják, hogy nem szabad túlzott fontosságot tulajdonítani a tárgyalásoknak. A megvitatott kérdések főleg a két ország közti jövőbeni viszonyt illetik és egyáltalában nem a háború befejezésével kapcsolatos problémákra vonatkoznak.

Ki lesz Anglia első burgosi követe A párizsi lapok többsége bizalommal tekint Léon Bérard burgosi tárgyalásai felé és sürgetik, hogy Franciaország nagykövetet küldjön a nemzeti Spanyolország fővárosába. A „Le Populaire” borulató Bérard küldetésének eredményét illetően.

London, február 20. (Rador). A Daily Mail és Daily Express közli, hogy Lord Swinton volt kereskedelmi és légügyi miniszter személye került előtérbe Anglia első burgosi nagyköveteként. A lordot jelentősszámu pénzügyi és kereskedelmi szakértő kísérmé Burgosba.

Burgos, február 20. (Reuter). Az eszt kormányt kinevezte burgosi követévé Normak-ot, a katonai hírszerzők volt parancsnokát. Ez a Franco-kormány de facto elismerését jelenti.

Párizs, február 20. Francia diplomáciai körök tudni vélik, hogy Mussolini feltétlenül meg akarja tartani Minorca szigetét.

Egyidejű jelentés szerint Franco seregei február 25-ikén indítják meg a nagy offenzívát Madrid és Valencia ellen.

Ausborne angol viceadmirális előadása Bucarestiben

Bucuresti, február 20. Február 21-ikén néhány napi tartózkodásra Bucarestibe érkezik Ausborne viceadmirális. Ausborne előadást tart a román fővárosban, azonkívül néhány előkelő személyiségnél tesz látogatást.

Németországból kitiltott amerikai filmek

London, február 20. A Dily Express jelentése szerint a német kormány kitiltotta Németországból azokat az amerikai filmeket, amelyeken Greta Garbo, Clark Gable, Robert Taylor, Sirley Tempel, stb. szerepelnek, azzal az indoklással, hogy az amerikai filmipar el van zsidósodva, zsidó vállalkozók és zsidó rendezők irányítása alatt áll.

Garrett ausztráliai államtitkár európai utja a menekültek ügyében

Sindey, február 20. Mack Even ausztráliai miniszterelnök bejelentette a parlamentben, hogy Garrett államtitkár Londonba utazik, hogy a helyszínen vizsgálja meg a zsidó menekültek részéről benyújtott bevándorlási kérvényeket, amelyek hónapok óta halmozódtak fel és elintézetlenül hevernek. Az államtitkár utja a kiválogatás műveletének meggyorsítását célozza.

Rendőri védelem alatt gyűléseznek a náci New-Yorkban

NEWYORK, február 20. La Guardia polgármester kijelentette, hogy a ma este a Madison Squaren megtartandó nagygyűlést, amelyen néhány ezer, az „Amerikai Németek Szövetségéhez” tartozó nemzeti szocialista vesz részt, 1327 rendőr védelme alá helyezik. A városházára küldött fenyegető levelekből kiderül, hogy az antifasiszták bombákat készítettek, amelyeket a Madison Squareban helyeztek volna el. A bevezetett nyomozás azonban nem igazolta ezt az állítást. Az antifasiszták ma újabb röpiratot terjesztettek, amelyben felszólítják pártbíveiket, hiúsítsák meg a gyűlést.

Interpelláció az alsóházban Anglia és Szovjet-Oroszország kapcsolatairól

London, február 20. Az angol alsóház hétfői ülésén egy képviselő azt a kérdést tette fel a kormányának, hogy nem áll-e szándékában megerősíteni a kapcsolatokat Anglia és Szovjet-Oroszország között.

Az információra Chamberlain miniszterelnök válaszolt és a következőket mondotta:

— Az angol kormányának az a kívánsága, hogy megjavítsa és megszilárdítsa kapcsolatait a többi kormányokkal, különösen a kereskedelmi kapcsolatokat és örömmre szolgálna, hogy közölhetem a Házzal, miszerint Hudson külkereskedelmi államtitkár a jövő hónap végén Moszkvába utazik és más északi fővárosokat is meglátogat.

A képviselő ezután azt kérdezte a miniszterelnöktől, nem tartja-e alkalmasnak a pillanatot arra, hogy baráti gesztus törvényt Szovjet-Oroszország felé.

Chamberlain válasza nem volt egészen világos és az előbbi feleletre hivatkozva, tért ki a nyílt válaszára elől.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj. Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT

W
L

A zsidó
Az angol

LONDON
alatt miniszter
Az Havas
tartott a párt
külsügyi állam
hogy az ara
denesetre sz
nyilatkozom
Másképp
tatott tárgy
de jure val

Ma

London, február
hogy az angol
sén MacDonald
promisszum-jave
lesztina-kérdés
zsidó delegáció
mann Chaim és
választ az an
fontosságu érte
Lord Halifax
gyarmattügyi m
lamtitkár és
A javaslat h
dó bevándorlás
vásárlás korlát
politikai egyet
A pénteki ü
hogy a konfer
gatta a javas
választ” ad ar

A javaslat
tatanok a zsidó
fognak beleny
státuszba juss
kevessé fogna
javaslathoz, a
niszter mosta
deklaráció és
lenti. A zsidó
kinténé, ha
részleteinek v
— Részlete
Weizmann —
megegyezés j
zsidó bevánd
javaslatokat
gadni, mert
nevezetesen:
lás kérdésebe

Miután a
elvetette a
egyenlőségről
teit nem is
delegátus te
hogy meg t
a javaslatot
delegátusok
akadályozták
egy része c
a zsidó del
ügy, hogy
értelme a f

M. M. U
meg közele
részről tört
arra, hogy
ad absurdum
és mandátu